

Bu sabahki haberler

Şark cephesinde Almanların taarruzları sıklaşıyor

Mareşal Timoçenko doğum gününü tes'îd için Almanlara ağır zayıt verdirmiş!

Londra 19 (A.A.) — Rusyadan alınan haberlere göre Ruslar Almanların bütün mukabil hücumlarını taretmişlerdir. Leningrad bölgesinde Dorokonda Almanların hücumları püskürtülmüştür. General Kursev süvarileri Leningrad ile Moskova arasında mukabil hücumlarda bulunan Almanları tarda muvafak olmuşlardır.

Merkez kesiminde: Smolensk civarında bulunan Kozyet zaptedilmiştir. Cenub kesiminde: Timoçenko doğum gününü tes'îd için Almanlara ağır zayıt verdirmiş.

Bu sabahki Sovyet resmi tebliği Moskova 19 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet resmi tebliği: 18 Şubat'ta kıtaatımız muharebeler vererek ilerlemeğe devam etmişlerdir. Düşmanın mukabil hücumları taredilmiştir. 35 Alman tayyaresi düşürülmüştür. 9 Rus tayyaresi kayıptır.

Libyadaki mihver kuvvetleri geri mi alınıyor?

Kahire 19 (A.A.) — İngiliz keşif koluları Almanların işgal ettikleri hatlardan geri çekildiklerini görmüşlerdir. Sanıdığına göre General Rommel karşısında tahmin ettiğinden fazla kuvvet gördüğünden kuvvetlerini geri almıştır.

İstanbulda mübadele edilecek Mısır, Macar, Bulgar diplomatları

Sofya 19 (A.A.) — D. N. B.: Sofyadaki Mısır elçiliği memurları ile başpedeki Mısır elçiliği memurları ile birlikte İstanbul'a hareket etmişlerdir. Bu memurların Kahiredeki Bulgar, Macar ve Rumen diplomatlarla mübadelesi İstanbul'da yapılacaktır.

"Hindistan sakin durursa Japon tehlikesini karşılayabilir,,

Moskova 19 — Tass ajanı Londra muhabiri Daily Mail gazetesinde çıkan bir yazıdan bahsetmektedir. Bu gazete Japonların Hind Okyanusunda hakimiyeti elde ettiklerini yazmaktadır. Hindistan ahvalinden bahsedilen bu gazete, 400 milyon Hindlinin Hindistanın müdafaası için çalışacaklarını temin etmektedir. Hindistan ordusu vazifesini muhakkak surette ifa edecektir.

Fakat Hindistan halkı sakin durmayıp itimadsızlık gösterirse bundan mühim neticeler doğabilir. Bunun için Çöregil İmparatorluğa itimad vermek için yarına yeni arkadaşlar almalıdır.

Lord Aleksandere göre Japonyanın karşılaşacağı zorluklar

Londra 19 (A.A.) — Lord Aleksander vermiş olduğu bir demeçte Uzaksarkta Japonyanın yeni topraklar ve avantajlar kazandığını kabul etmekle beraber Japon münaakale yollarının uzamış ve bu yüzden Japonyanın büyük zorluklar çekmekte olduğunu tebarüz etmiştir.

Lord Aleksander Rusyaya yardım edileceğini söylemiştir.

Japonların taarruz istikametleri olan Cava ve Sumatradaki Palembang şehrinin gösterir harita

Çinliler Tayland'a girmişler

Filipinlerde yeni Japon taarruzu dün başladı

Japonlar Cavaya asker çıkardılar mı?

Neuyork, 18 (A.A.) — Rangoon tebliğini nesreden Amerikan radyosu Çin kuvvetlerinin Taylandı istila ettiklerini bildirmektedir.

Filipinlerde Vashington, 18 (A.A.) — Harbiye nezarati General Mac Arthur'un hatlarına karşı bir müddettenberi beklenen şiddetli taarruzun başladığını bildirmektedir.

Müttefik tayyarelerin muvaffakiyetleri

Batavia, 18 (A.A.) — Cenubu garbi Pasifik kumandanlığı umumî karargâhının tebliği:

Müttefik tayyareleri Sumatranın cenubunda düşman kuvvetlerine karşı harekelerine devam etmişlerdir. Av tayyarelerinden mürekkep bir Amerikan filosu düşman işgali altında bulunan bir hava meydanına taarruz ederek yüksek kayba uğramadan dört düşman avcıyı (Devamı 5 inci sayfada)

HİNDİSTANA TAARRUZ İHTİMALİ

Madras tehlikeye maruz mu?

Şehir tahliye ediliyor

Madras, 18 (A.A.) — Madras hükümeti, Singapurun düşmesinden sonra Madrasın denizden bir taarruzla uğraması tehlikesi etrafında gazetelerin nesrettiği bir tebliğde şöyle bildirmektedir:

Hükümet, tehlikenin, şehirden herkesin uzaklaşmasını lüzumlu kılacak derecede olduğuna hükmetmiş, mekle beraber, bir taarruz vukuu takdirinde kargaşalığa ve tehacime mahal kalmaması için şehirde işi olmayanlarla ani bir tehlike sırasında şehirden çıkmağa karar verenlerin bu maksadlarını en muvafık zamanda yapmalarının münaşih olacağını mütealesindadır.

Bütçenin ana çizgileri

Maliye Vekili umumî efkârı tenvir edecek

Maliye Vekili Fuad Ağralı Ankara, 18 (Hususî) — 1942 bütçesinin Meclise takdimi münasebetle Maliye Vekili Fuad Ağralı ay sonunda matbuatı, umumî efkârı tenvir edecek beyanatta bulunacaktır.

Vekil beyanatında yeni bütçe projesinin ana çizgilerini ve müvazenevi temin için bulunacak yeni kaynakları izah edecektir.

Halkevlerinin 10 uncu yıldönümü

Başvekil Pazar günü bu münasebetle bir nutuk söyleyecek

O gün yurdda 22 Halkodası daha açılacak

Halkevi ve Halkodalarının 10 uncu yıldönümü, önümüzdeki Pazar günü bütün memlekette merasimle kutlanacaktır. Bu sene yeniden 22 halkodası açılacaktır.

Bütün halkevirinde saat 15 den evvel toplantılar yapılacak ve Başvekil Doktor Refik Saydamın Ankara Halkevinde söyleyecekleri nutuk radyo ile dinlenecektir. (Devamı 6 ncı sayfada)

Dağıtma ofisi kuruluyor

Ankara, 18 (Radyo gazetesi) — Haber aldığımız göre ihtiyacı maddelelerin halka tevziini kolaylaştırmak üzere, Ticaret Vekâleti teşkilâtında bazı değişiklikler yapılacak ve bir Dağıtma Ofisi kurulacaktır.

Birmanya cephesinde muharebe şiddetini artırdı

Japonlar Bilin Irmağını geçtiler

İngiliz mukabil taarruzu

Tokyo, 18 (A.A.) — Askerî müşahidelerin dikkati şimdi tehdidin Birmanya yolu üzerinde günden güne artmakta olduğu Birmanya cephesine dönmüş bulunuyor. Japonların Rangoon demiryolu üzerinde Moulmein'e 100 kilometre mesafede bulunan Bilin önüne gelmeleri, İngiliz mukavemetinin cepheden gelen telgraflara göre, çok şiddetli olmasına (Devamı 5 inci sayfada)

Ziraat seferberlik

Ziraat Vekili dün Adapazarında müstahsil ile görüştü

Adapazarı demir ve araba fabrikalarında pulluk ve uç demir yapılacak

İzmit, 18 (Hususî) — Ziraat Vekili Muhlis Erkmen Adapazarında tetkiklerine başlamıştir. Vekil demir ve araba fabrikalarını gezmiş, bu fabrikalarda ulluk ve uç demir yapılması etrafında lâzımgelen temaslarda bulunmuştur.

Vekil, ayrıca, müstahsil ile de temaslarda bulunmuş, yazlık en aşağı ekimin iki katına çıkarılması hakkında verilen kararları izah etmiş, bilhassa patates ve mısır ekilmesi lüzumuna ehemmiyetle işaret etmiştir. Ziraat Vekilinin yarın şehrimize gelmesi bekleniyor.

Eniştesini öldüren genç mahkemedan beraet kararı aldı

Suçlunun bu cinayeti müdafaai nefis kasdile işlediği tahakkuk etti

Dün Birinci Ağırceza Mahkemesi, çok şayanı dikkat bir karar vermiş, eniştesini bıçakla yaralayarak öldüren bir katil suçlusunu, nefis müdafaası bakımından mazur görerek beraet ettirmiştir.

Davaya mevzu olan ve bir müddettenberi duruşmasına devam edilen katil hâdisesinin sebebi ve cereyan tarzı şudur:

Feriköyünde oturan ve o civarda otomobil tamirciliği yapan Hüsnü adında bir şahıs, Gene Feriköy sakinlerinden kayıbiraderi Hüseyinle ailevi bir meseleden dolayı dargın bulunmaktadır.

Bundan on ay evvel bir sabah işine gitmek üzere evinden çıkan Hüsnü, sokakta kayıbiraderine tesadüf etmiş ve dargınlıklarına sebebi olan meseleyi tazelemiştir. İst bu yüzden enişte ile kayıbirader arasında çok kısa bir zamanda kavga çıkmış, bu esnada Hüsnü elindeki ucu sivri eğe ile Hüseyini yaralamış, o da aynı egeyi elinden kaaprak eniştesini öldürmüştür.

Bu kanlı vak'ayı müteakib hasta neye kaldırılan Hüseyin, bir müddet tedavi altında kaldıktan sonra mevkufen Birinci Ağırceza sevk edilmiştir. Birçok enteresan safhalar geçiren bu dava sırasında katil mevkiinde bulunan Hüseyin, suçunu nefisini müdafaai endişesiyle işlediğini söylemiş ve iddiasını isbat için müteaddid şahidler dinletmiştir. Dün kalabalık bir dinleyici müvacehesinde kararını teffim eden mahkeme, Hüseyinin bu iddiasını varid bularak eniştesi Hüsnüyü nefisini müdafaai edebilmek için öldürdüğünü kabul etmiş ve bu sebeble de hakkında beraet kararı vermiştir.

İdam cezası münakaşası

Münakaşanın verdiği neticeler nelerdir?

İleri sürülen noktai nazarlarla yapılan müdafaaların hulâsası

Yazan : Profesör doktor Sadi İrmak

Güzele fikir adamlarımızın büyük bir kadro ile münakaşaya iştrak buyurmuş olmaları gösterdikî ortaya attığım fikir, milletimizin büyük ve actual davalarından birisidir. Bu seçme şahsiyetlere serdettikleri istifadeli fiklerden ve mevzu her yönden ışık sermiş olmalarından dolayı yürekten teşekkür ederim.

Münakaşayı kapıyacak olan bu son yazımla zati fikirlerimi tekerrar etmekten ziyade ileri sürülen görüşlerin bir terkiibini yapmayışını deneyeceğim. Bu suretle mes'ul makamlarımıza nazir bir hizmette bulunabileceğimizi ümid

ediyoruz. İlk olarak katil suç hakkında ortaya attığım tezi, münakaşanın verdiği imkânlar sayesinde genişletmiş imkân bulmuş ve Türkiye'mizde her suçun ve her mes'uliyetin tecziye ve takibinde adil bir şiddet tabikini müdafaai etmişim. Bu fikirleri ileri sürerken klâsikleşmiş mektep nazariyelerinden değil, milletimizin realitelerinden hareket ederek Türk tarihini ihşad etmiş ve tarihimizin büyük devirlerinin sert bir adalet fikriyle tev'im yürüdüğüünü arz etmişim. (Devamı 6 inci sayfada)

Hergün

Pasifik ve Sovyet
Cepheleri arasında
Çok sıkı bir tali
birliği vardır

Ekrem Uşaklıgil

Muharebenin süklet merkezi, pasifik
te fırtına kopmadan önce Rusya
daydı.

Garbi Avrupa, cenubi Avrupa, Afrika
ve İrana kadar uzanan yakın şark ara
sıra alevlenip sönen ufak tefek cepheleri
ile her vakit mevzî dövüş sahası olarak
kaldılar.

İkkânunun 7 inci günü sabahına ka
dar vaziyet böyleydi, fakat şimdi?

İngilizlerin düşüncelerine göre pasifik
fırtınasının kopmasından sonra da vaziyet
gene bu şekilde kalmıştır. Olsa olsa
Anglo-Sakson âlemi biraz sıkışmıştır.
Biraz daha fazla yük altına girinmiş
zararları uğramıştır, fakat sağlam bir
görüğe dayandığı iddia edilen hesabın
temelinde hiç bir yanlışlık yoktur. Har
bin talihini tayin edecek olan tek cephe
Rus cephesidir. Bu cephe mütefakkinin
lehine olarak yıkılacak olursa, açık söy
lenmiyen, yalnız kuvvetli bir ümid ha
lindedir işte gizli tutulan Rus yardımının
da eklenmesi Japonya şimdi teker
teker kazandıklarını toplan geri verecek,
kendiliğinden yere serilecektir.

İngiltere bunun böyle olduğuna inan
dığı içindir ki muhtemel zaferden sonra
karşılaşacağı vaziyetin muharebeden ev
velki umumî durumundan kazançlı, da
ha parlak olup olmadığı noktası üzerin
de durmuyarak, yahud da durmaz görü
nerek Rusyaya malzeme yardımı yapı
lmasını ilk plâna alıyor.

Başvekil Mister Churchill söylevinde
bu karardan bahsediyor, Lord Bea
verbrook bunu istiyor, Londraya yeni
dönen sabit Moskova sefiri Crips ise bu
yolda imkânın üstüne çıkılması talebin
dedir. Yakında Avam ve Lordlar ka
marası azasının aktedebilecekleri müsterek
bir toplantıda görüş noktasını müdafaa
edecektir. Sabit sefir günün adamı ol
maştır, son demecilerinin muhtelif yan
kılar uyandırmış olmasına rağmen ka
hineye gireceği söylenmektedir. Demek
gluyor ki Rus cephesinin harbî duru
munda her şeyden evvel geldiği noktası
üzerinde İngilterede bir fikir ittifakı var
dır.

Bu fikir ittifakının esasta doğru bir
hesaba dayandığını, münakaşaya taham
müli olmayan bir hakikat olarak gör
mek gerekir.

Gerçekten Almanya yıkıldığı takdirde
Japonya şimdi bu kadar can, mal, fe
dakarlık bahasına olarak birer birer al
diklarını toplan geri vermek, daha fena,
sı evvelki kazançlarına da veda etmek
zoruna düşecekler, yalnız bu ihtimalin
tahakkukunun bazı şartlara bağlı oldu
ğunu düşünmek icab eder.

Rusya Almanya karşı zafer kazan
dığı vakit Japonyaya dönecek mi? İn
glitere Alman harbi bittiği zaman bütün
kuvvetlerini Avrupalardan çekerek Asyaya
yollamak durumunda bulunacak mı? As
ya ise bugünkü durumunu muhafaza
edecek mi?

Bu suallerin cevaplarını ancak istik
bal verecektir, fakat biz gene harb talih
inin Rusya cephesinde belli olacağı ha
kikatına dönecek olursak muhtemelen aksi
kazyenin de doğru olabileceğini görü
rüz.

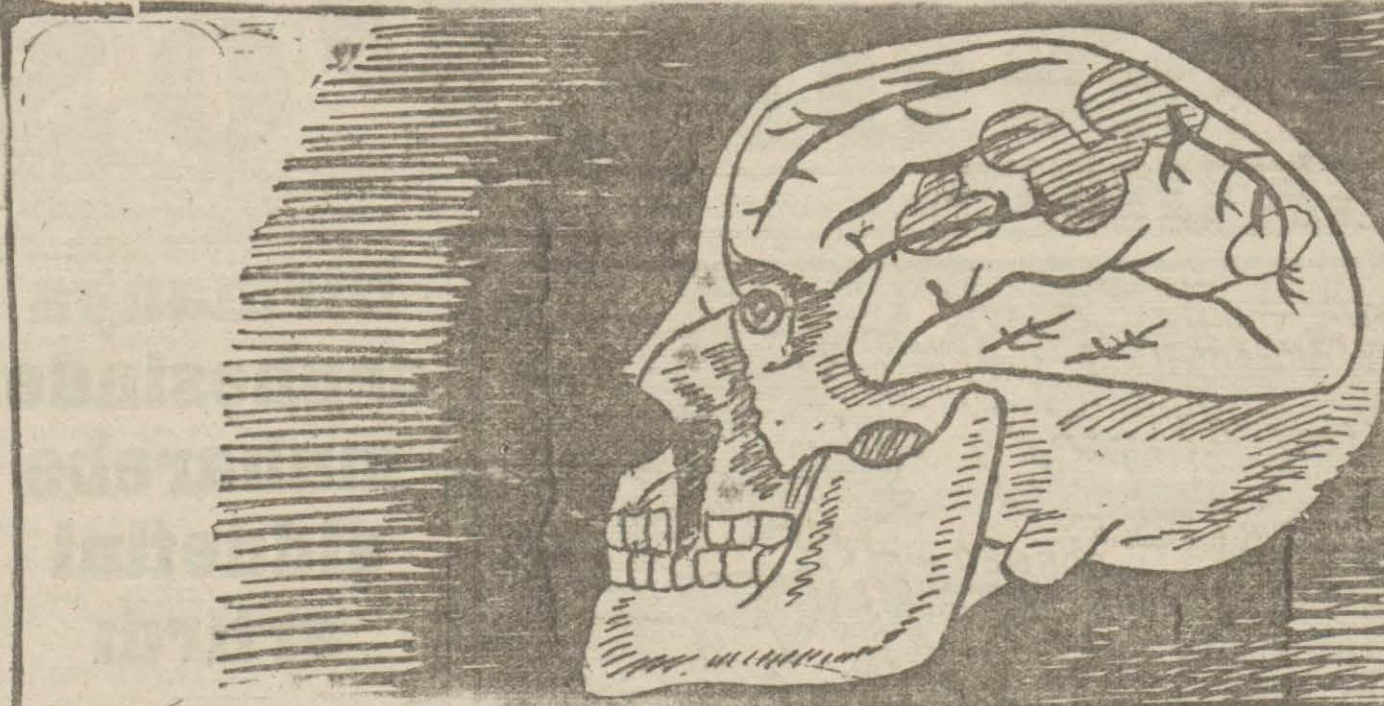
Filhakika bir Rus zaferi Almanya
olduğu gibi Japonyayı da bazı şartlara
bağlı olarak yıkabilir, fakat bir Alman
zaferi de gene bazı şartlara bağlı olarak
Anglo-Sakson âleminin hele Amerika
ucuna hiç dokunmama bile tam ve kat'i
zaferini elden kaçırabilir.

Rusya'yı yıkıldığı farzedilecek bir Al
manya sırf bu yukarı sayısında o uçsuz
bucaksız Rus topraklarından hemen hu
zura erişecek mi? Elâh zinde durduğuna
şüphe olmayan İngiliz kuvvetlerine
karşı bir teşebbüse girişilecek duru
munda bulunacak mı? Hergün biraz da
ha artan Amerika hava kuvvetlerinden
kendini kurtarabilecek mi?

Bu suallerin cevaplarını da gene is
tikbal tayin edecekler. Fakat mesele bu
noktada bitmiyor:

Rus cephesini bırakarak Pasifik cep
hesine dönecek olursak, Rus cephesinde
su veya bu devletin aleyhine, yahud le
hine vukua gelecek bir inhidam nasıl
Pasifik cephesine tesir edecek ise Pasif

Resimli Makale:

İnsanların en büyük kudretleri kafa taslarının içinde toplanmıştır. Adına
dimâğ derler. Dimâğ kendi kudretini iki göz, iki kulak, bir dil vasitasile kul
lanır.

Vaziyetinizi muhafaza etmek ve iyileşmek için dimağınızı daima faaliyette
bulundurunuz, gözlerinizi işletiniz, fakat görüp işitdiklerinizi dil vasitasile kul
lanmanın bazan tehlikeli olduğunu düşününüz.

Şehir Haberleri

Tophane cinayetinin
işlendiği dükkânda
keşif yapıldı

Tabii adli, tatlıcıyı boğan
katilin müşahede altına
alınmasına lüzum görmedi
cezaî ehliyeti haiz olduğunu
bildirdi

Bundan bir hafta evvel, Tophane
nede feci bir cinayet işlenmiş, ihtiyar
bir helvaci parasına tamaan
Vehbi adında bir genç tarafından
boğularak öldürülmüştü.

Meşhud suçlar kanununa tevfi
kan Ağırcezaaya sevkolunan suçlu
Vehbi evvelki günkü duruşması sıra
sında bir takım gayratabili hareket
lerde bulunduğundan delayit dün
mahkeme kararile aklî durumunun
tayin ve tesbiti için adliye doktorlu
ğuna sevkolunmuştur.

Dünkü muayenesi neticesinde
Vehbinin «Müşahede altına» alın
masını icab ettiren bir akli haletini
görmemiş ve cezaya ahliyeti an
laşmıştır.

Gene geçen duruşma sırasında
maktul Mehmedin veresinesine izafe
ten avukatı; maznun Vehbinin gün
düzen dükkâna gizlice girerek bir
perdenin altında saklandığını ve
gece de bu korkunç cinayeti işledi
ğini iddia etmişti.

Birinci Ağırceza mahkemesi, avu
katın bu iddiasını nazarı dikkate
almış ve hâdisenin tayin ve tesbiti
için cinayetin vukubulduğu helvaci
dükkânında bir keşif yapılmasını
kararlaştırmıştır. Dün öğleden son
ra suçlu Vehbinin de iştirakile Top
haneye gidilmiş, müddeumumî mu
avinlerinden Ziya Yazgan'ın huzu
runda bir keşif yapılmıştır.

Ziraî seferberlik
için yarın büyük
bir toplantı yapılacak

Ziraî seferberlik hususunda İstan
bul vilayeti mintakası dahilinde zi
raî istasyonlarda faaliyete devam
olunmaktadır. Büyükdere ve Beykoz
ziraat istasyonları müdürleri dün
Vali ve Belediye Reisi Doktor Lüt
fi Kırdar ziyaret ederek faaliyet
haklarında izahat vermişlerdir. Şeh
rin belli başlı mintakalarında dik
lecek fideler tesbit edilmiştir. Yar
ın ziraî seferberlik hususunda bü
yük bir toplantı yapılacaktır.

Şik cephesinde vukua gelecek bir inhidam
da Rus cephesine aynı şekilde tesir
yapacağını görürüz:

Japonya şimdi mesguldür, hem de çok
meşguldür, belki kudreti üstünde bir işe
girmişti, fakat bir çıkıntı ile yükkü
hafflıyacak olursa Rusya aleyhine dö
nebilir, nitekim son günlerde gelen tel
graflarda bu ihtimalle sık sık temas e
dildiği görülmektedir. Bunun içindir ki
biz muharebede süklet merkezine Rus
cephesinde kaldığı mülahazasına iştirak
etmekle beraber Pasifik cephesinin de
hemen hemen aynı ehemmiyette oldu
ğunu düşünürüz, ve diyoruz ki, bir
cephenin diğerinden müteessir olmaması
ihtimali yoktur, âksinin arasında çok
sıkı bir tali birliği mevcuttur.

Ekrem Uşaklıgil

Celebler et fiatlarını
artırmak için dün
hayvan kestirmediler

Bazı celebler, hayvan gönderilen mintakalara
telgraf çekerek, hayvan yollanmamasını bil
dirmişler, bölge işe müdürlüğü işe vaziyet etti

Celebler dün mezbahaya hayvan
sevketmemişler ve bu yüzden dün
sabah kesim yapılmamıştır. Celeb
rin iddiası, son günler içinde hay
vanlarda görülen randıman düşüklüğü
dolayısıyla kâr nisbetlerinin pek
ziyade azalmış üzerinde toplan
maktadır. Sürü sahipleri, hayvan
başına masrafının azalmak şöyle
dursun, bilâkis arttığını, buna mu
kabil hayvanlar zayıflamış olduğun
dan, etin beher kilosu başına dü
şen miktarın fazlaştığını ileri sür
mektedirler.

Dün sabah mezbahada hayvan
kesilmemesi üzerine meseleye bölge
işe müdürlüğü vaziyet etmiş ve

öğleden sonra bir miktar hayvan
kesilmesini temin etmiştir. Diğer
tarafın yapılan tahkikat neticesin
de bazı celeblerin, hayvan gönderi
len yerlerdeki ajanlarına telgraf ç
ekerek İstanbula hayva gönderme
lerini bildirdikleri anlaşılmıştır. Şe
hirdeki hayvan stoklarını azaltarak
fiatları yükseltmek yolunda yapılan
bu hareket üzerine tahkikat geniş
letilmiştir. Bu hususta suçlu görü
lenler cezalandırılacaklardır.

Diğer taraftan alâkadarlar istihsal
mintakalarına telgraf çekerek ora
lardaki esas fiatları ve buraya ge
linceye kadar görülen randıman ka
yabını tetkik ettireceklerdir.

Cerrahpaşa hastanesinde yeni bir pavyon

Vali ve Belediye Reisi Doktor
Lütfi Kırdar dün öğleden evvel
Cerrahpaşa hastanesine giderek has
taneyi gezmiş ve burada yeni açılan
laboratuvarın açılış törenine riyaset
etmiştir. Vali, hastaneye aid işler

etrafında baş doktor Esad Durusoy
ve diğer alâkadarlardan izahat al
mış, gördüğü mükemmeliyetten do
layı teşekkürlerini bildirmiştir.
Resimde dünkü açılış törenin
den bir intiba görülmektedir.

İSTER INAN,
İSTER INANMA!

Kadıköyünde oturan bir arkadaş
mız dert yandı:

— Geçen gece Konservatuar tale
besinin verdiği Bethofen konserine
gittik, ve tabiiile 24,15 vapurle Ka
dıköyüne döndük. İşkeleyle çıktığımız
zaman her vakit bizi köyün uzak
semtlerine götüren tramvayların yer
lerinde yellere estüğünü gördük. Hiç ol
mazsa araba veya otomobil buluruz
ümidle sağa sola baş vurduk. Ne ge
zer? İlaçlık olsun bir tane bile gö
rünürde yoktu. Biz Fener yolu, Sua
diyeller elleri boğründe kalakaldık
ve faydasız konuşmalardan sonra ka

hle halinde yaya olarak evlerimizin
yolunu tuttuk.

Gayretli Belediyemizin, uzak min
takalar için hiç değış tek bir tram
vay, bir otobüs veyahud da çekiden
olduğu gibi nöbetçi arabalar tahsis
eylemeyi akl etmeyeğine doğrusu şa
şıyorum. İnsanın gayet tehlikeli bir
hastası olsa ve doktor çağırarak icab
etse ne yapacak? Eski devrin tatar a
ğaları gibi şehrin Anadolu yakasının
bir ucundan öbür ucuna koşar adım
gidecek?

Biz arkadaşlarımız bu sözlerine hak
veriyor ve inanıyoruz fakat ey okuyu
cu sen:

İSTER INAN
İSTER INANMA!

= İnsanın en tehlikeli uzvu =

Sabahtan Sabaha:

Düşmanın Karınca
Da olsa merdâne gez!

Burhan Cahid

Bu bir ata sözüdür, çetin savaş me
danlarında edinilen tecrübeler bu
na benzer daha birçok ata sözüni biz
yadigar bırakmıştır. Düşmanın küğümün
nin tehlikesini anlatan bu sade kelime
lerin ne derin manası var.

Aziz dostum Necmettin Sadak evvelki
gün Japon harekelerine dair, yazdığı
makalede her zamanki gibi kuvvetli bir
inceleme yaptı. Amerika ve İngiltere uza
şarkta Japonya ile başa çıkacak hazırla
lıkları olmadığı halde Japonyanın Çin
üzerindeki arzularını neden kabal etme
diklerini anlattı. Hatırladadır ki uza
şark muharebesi başlamadan önce Ja
ponlar bir anlaşmaya varmak için eski
hariciye nazırı Matsukayı Vaşingtona
yollamışlardı. İstedikleri, Amerika ve İn
gilterenin kendisini Çin üzerindeki emel
lerinde serbest bırakmaları idi. Amerika
buna raz olmaduktan başka Japonyanın
Çinden büsbütün çekilip gitmesini iste
di. Bu pek açık bir harb isteği idi. Ne
tekim de öyle oldu.

Şimdi zihinleri kuralayan soru şu
dur: — Amerika bu cevabının harbe
ya açacağını biliyordu, kendisi de bu harbe
hazırlanmış değildi, O halde neye gü
vendi de bu ters cevabı verdi?

Sayın Necmettin Sadak bunu inceleye
ve başdöndürücü hâdiseler arasında ul
zaktaki seyirlerin göremeyecekleri not
talar olduğu hakikatına varıyor.

Buna ilâve edilecek bir yakın hatıra
daha var sanırım. Polonya üzerindeki
Alman istekleri «Münih» de konuşuldu
ken Alman devlet reisi ile İngiltere Baş
vekil Chamberlain arasında da tıpkı Va
şington müzakereleri gibi tehlikeli çekiş
meler olmuştu. Almanyanın kararı ke
sinkeşti, İngiltere bunu elbet biliyordu.
Bunu bildiği gibi derhal harbe başlan
cak kudreti olmadığını da biliyor de
ğildi. Buna rağmen Almanya «Dan
zığ» koridorunu kapatmakta ısrar etti
ve harb başladı.

Bu arada henüz unutulmayan bir mü
kâlemeyi hatırlamak bu muammayı bir
dereceye kadar aydınlatır. Münihde söz
bitip harekete başlandığı günlerde Al
manya su tezi müdafaa etmişti:

— Bir yıldırım harbi ile dava nihayet
bulacaktır.

Büyük Britanyadan yükselen cevap
su oldu:

— Usulümüz yıpratma harbi yapma
tır!

Bugün dünyanın şahid olduğu hak
kat te şu olmuştur ki harb yıldırım ve
yıpratma sistemlerini de aşarak bütün
iddia ve tahminleri altüst eden korkunç
bir fırtına şekli almıştır. Ne kendine gü
venmek ne düşmanı küçük görmek doğ
ru değildir. Düşmanın karınca da olsa
merdâne dur!

Burhan Cahid

Muhsin Ertuğrul bugün avdet
ediyor

Bir müddettenberi Almanya
bulunan Şehir Tiyatrosu Rejisörü
Muhsin Ertuğrul bugün şehrimize
dönecektir

RADYO

CARŞAMBA 18/2/1942

7.30: Saat ayarı, 7.33: Hafif parçalar
(Pl.), 7.45: Ajans haberleri, 8: Hafif
parçalar (Pl.), 12.30: Memleket saat a
yarı, 12.33: Karışık şarkılar, 12.45: A
jans haberleri, 13: Karışık şarkılar pro
gramının devamı, 13.30: Karışık müzik
(Pl.), 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo dans
orkestrası, 18.25: (Dış politika hâdis
eleri), 18.45: Radyo çocuk klübü, 19.30:
Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Ser
best 10 dakika, 19.55: Hicaz makamı
dan şarkılar, 20.15: Radyo gazetesi,
20.45: Bir marş öğretiliyoruz, 21: Ziraat
takvimi, 21.10: Bahar şarkıları, 21.30:
(Sağlık saati), 21.45: Elyasçikimbur
bandosu, 22.30: Saat ayarı, ajans ha
berleri ve borsalar, 22.45: Dans müziği
(Pl.).

İstanbul borsası

18/2/1942 açılış - kapanış fiatları

CEKLER		Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.24	
New-York	100 Dolar	130.70	
Madrid	100 Pegeta	12.9375	
Stockholm	100 İsveç Kr.	31.0050	
Bir altın lira		34.00	
24 ayarlık bir gram kılçe altın		480	

Eşam ve Tehvilat

% 7 1/2 933 Türk borcu trans I	23.80
Sivas CEMALPAZ 2-7	20.10
% 5 936 Hazine tahvil	27.50

TAKVİM Şubat

umî sena 1887	19 Perşembe	Arabi sena 1361
Şubat 6	Resmî sena 1942	Kasım 104

GÜNEŞ		İMŞAK	
S. D.	Sefer	S. D.	
6	52	6	12
1	04	11	25
Öğle			
S. D.	İkindi	Akşam	Yatsı
E	12 28	15 25	17 47
V.	6 41	9 38	12 1

Çocuklarımızın Sıhhati

Çocukları okula nasıl yollamalı?

Yazan: Prof. Dr. İhsan Hilmi Alantar

Okula gidişin de, oradan dönüşün de birer usulü vardır; okula gidiş uykusunu almış olan çocuğun hazırlanması ve okuldan dönüş yorgun bir çocuğun kapıda karşılanması demektir.

Sabahleyin okula gönderilecek çocuğun hazırlanması akşamdan başlar; çocuğun bazı şeyleri akşamdan hazırlanır. Sabahleyin birçok kargaşalıklar ve uygunsuzlukların önünü alınmış olur; okula giden çocuk sabahları çok sinirli ve heyecanlıdır; onun her şeyini sabaha bırakmak bu sinirliliği ve heyecanı artırır; böyle bir çocuk iyi kahvaltı edemez; bunu önlemek için okul çocuğunun bazı şeylerini akşamdan hazırlamak ve buna yardım etmek münasıbdır; burada en başta giyecek şeyler gelir; çocuğun paltosu, muşambası, kasketi, pantolonu akşamdan temizlenmeli, fırçalanmalı; potinleri boyanmalı; bunlarda bir gün evvelki çamurun izine rastlanmamalı; çorap, gömlek, don kirli sütlü çay, peynir ekmeği, reçel vermek çok iyidir. Çocuk sabah kahvaltısında karnını iyice doyurmalıdır; vakti kahvaltının asil yemeklere (öğleyin ve akşama) nisbetle bir az hafif yapılması mutad ise okul çocukları için bu hususta bir az daha geniş düşünerek onların kahvaltılarını bol vermek doğru olur; çünkü onların öğleyin yemekleri okul içinde, hayhuy arasında ve evin kontrolü dışında olacaktır.

Her şeyinin hazırlandığını gören çocuğun gönlü rahat eder; gönlü rahat olan çocuk rahat uyur, böyle bir çocuğu sabahleyin okula hazırlamak da çok kolay olur.

Sabahleyin kendi kendine yataktan kalkan çocuk okula gitmek üzere hazırlanacak bir bölüme gelmiş demektir; eğer çocuk yatağından

kendi kendine kalkmıyor, kalkamıyorsa, bunda herhalde bir sebep olacaktır. onu aramalıdır: Acaba bulduğunuz çantaya yerleştirilmesi gereken uykusunu alamamak, uykuya doymamak, gece geç yatmadan mı? Yoksa fena bir alışkanlık mı? Yoksa gece sık sık uyanmaktan mı? Yoksa çocuğumuz hasta mı? Bunları birer birer inceleyerek etkinliği bulmalı ve onu ortadan kaldırmalıdır; tâ ki yavru uykusuna kalmınsın ve sabahleyin muayyen vakitte kendi kendine kalksın...

Çocuk uyandı, bir iki kez yatağında döndü, yatakta daha fazla kalmamasın. Hemen kalksın. Ayaklarına bir şey giysin. Çorap gibi, sırtına bir şey giysin. Arkasına hırkasını atsın. Hemen ayak yoluna gitsin. İhtiyaçlarını görsün. Ellerini yüzünü yıkasın. Ve ondan sonra rahat rahat giyinsin ve kahvaltı sofrasına otursun. Çocuğa sabah kahvaltısı olarak sıcak bir çorba (tarhana, pirinç vesaire gibi) veyahud sütü çay, peynir ekmeği, reçel vermek çok iyidir. Çocuk sabah kahvaltısında karnını iyice doyurmalıdır; vakti kahvaltının asil yemeklere (öğleyin ve akşama) nisbetle bir az hafif yapılması mutad ise okul çocukları için bu hususta bir az daha geniş düşünerek onların kahvaltılarını bol vermek doğru olur; çünkü onların öğleyin yemekleri okul içinde, hayhuy arasında ve evin kontrolü dışında olacaktır.

Kahvaltıdan sonra çocuk akşamdan hazırlanmış çantaya bir göz atar; gerçekten çantanın akşamdan hazırlanması münasıbdır; akşamdan hazırlanmış çanta bitince ve uykudan önce

DENİZCİLİK

Atlantik harbi Mihverin arzu ve hesab ettiği neticeyi verecek mi?

("Son Posta,"nın denizci muharriri yazıyor)

1941 İlkbaharında Almanyanın büyük bir şiddetle artıracaklarını ilân etmiş olduğu Atlantik denizaltı ticaret harbi, 1941 İlkbaharında ve yazında beklenen dereceyi bulmadı ve bilakis İngilizlerin verdikleri rakamlara göre evvelkine nisbetle İngiliz, müttefik ve bitaraf ticaret gemisi kayıplarında tedrici bir azalma göze çarpıyordu.

1939 Eylülünden 1941 Şubatına kadar vasatı zayıf ayda 320 bin ton iken Şubatta 400 bin ton raddelerini bulmuş Martta 473 bin ton, Nisanda 488 bin ton, Mayısta 461 bin ton olmuş ve Haziranda tekrar 329 bin tona düşmüştür. Bu rakamlar bütün denizlerdeki zayıflığı ihtiva ettiğinden Nisan ve Mayıs aylarındaki mikdariatının (bilhassa Girid harekâtının cereyanı sırasında) büyük bir yekûnunun Akdenize aid olduğu da zikre değer. Temmuz ve daha sonraki aylarda gene 300 bin ton raddelerinde ve bazan daha aşağı olmak üzere devam etmiştir.

Filhakika İngiltere, ticaret gemisi kayıplarını yeni inşaatla telâfi edememektedir. Fakat vasatı bir hesabla bir senede kaybettig tonaja bakılacak olursa bu kaybın İngiltereye tehlike olacak derecesini bulmadığı anlaşılır.

1939 senesinde İngiltere İmparatorluğunun ticaret gemisi tonajı 20 milyon ton idi. Bilâhare bu tonaja ilâve olunan Felemenk, Norveç, Danimarka ve Belçika ticaret gemileri ise tahminen 10 milyon tonluk bir tonaja balığ olmaktadır. Musadere ve zaptedilerek kullanılan mihver gemileri de bunun haricindedir. İngilizlerin (Müttefik ve bitaraf dâhil) denelik zayıflığı 3½ ilâ 4 milyon ton olup dominyonlar hariç İngiliz inşaatı bir senede 2 ilâ 3 milyon tonla zayıflığını kapatmakta olduğu kabul edilebilir.

Almanyanın bu mücadeleyi açmaktan istihdaf ettiği gaye İngiltereyi teşkil eden Britanya adalarına denizden olan bütün muvasala ve irtibat yollarını kesmek, ihracat ve ithalatı baltalamak ve hamulelerini batırmak suretille deniz ticaretini tamamen felce uğratarak ve İngiliz servetini azaltarak bu a-

daları ahlak ablukasına almak, İleriye götürmektir ki neticede İngiltere, kendisinde harbe devam edecek kudreti bulamasın ve Alman şartlarını kabul e-

(Devamı 4/2 de)

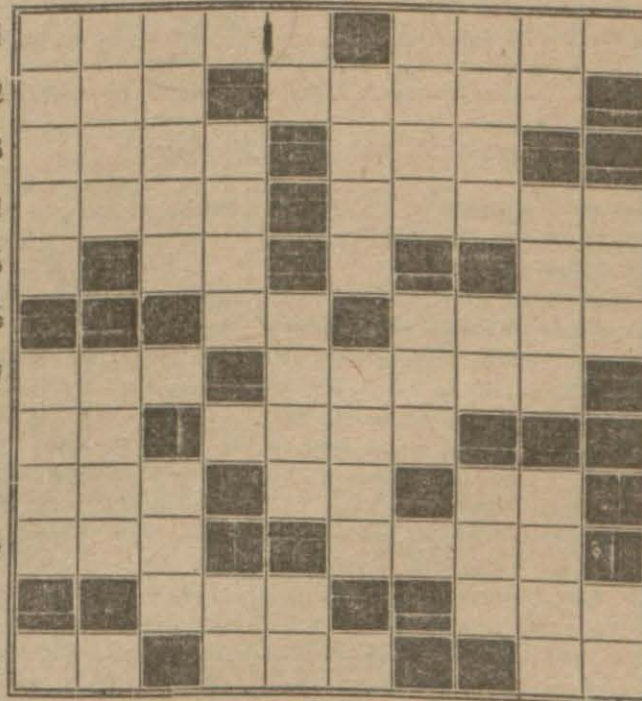
"Son Posta,"nın bulmacası: 4 - (8)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan her okuyucamıza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 — İstanbul civarında işlemeyle meşhur bir yer (5), Kemiğin özü (4).
2 — Üye (3), Kalın ip (5).
3 — Vilâyetlerdeki en büyük mülkiye âmiri (4), Tuzlu ev buruk bir madde (3).
4 — Çorak ve kısır (4), Korkutmak (5).
5 — Arabca su (2), Deniz avında kullanılan bir vasıta (2).
6 — Sual edatı (2), Yardım (4).
7 — Kış papatya (3), Ferağatli ve gönüllü (5).
8 — Asmaktan emri hazır (2), İnce tahta çubuk (4).
9 — Biz değil (3), Nota (2), Bir gr. da maddesi (2).
10 — Mükemmel (3), Tehlike ve felâket (4).
11 — Söz (3), Dair ve mahsus (3).
12 — Bağışlama (2), Eşya var'ına mahsus mahal (3), Nota (2).

Yukarıdan aşağıya:
1 — Oda aksamında (5), Para dolabı (4).
2 — Yakın değil (4), Kıbar (4).
3 — Hain ve zulmedici (5), Efsanevi bir şark pehlivanının soyadı (3).
4 — İtikad ve kanaat (4), San'at (2).
5 — Tahassür nidası (2), Ehliyetli (4), Nota (2).
6 — Bir isim (4), Haşin ve sert (4).
7 — Mabud (4), Bir peygamber (3).
8 — Bir hasta yemeği (4), Acemce su (2), Cefa (3).
9 — Bir hayvan (2), Ebedi olmıyan (4), Uçucu (4).
10 — Bir denizimiz (3), Dahi mana, sına (2).

«Son Posta» nun tarihi tetrikası: 19

PATRONA HALİL

— Kaç akçe kazandı?
Muslu dudağını büktü:
— Hiç yoldaşım. Rüsvet vermedim mi?
— !...
— Rumelikavağına mı gitmiş idin?
Halil başını salladı. Muslu küfeden küçük bir karpuz çıkardı!
— Recebi gördün mü yoldaşım?
— Ana mühammed idik.
— Ya bugünlerde «Asitaneye» inmek istemez mi?
— Yok, söylemedi.
Sustular. Yan odalardan kaba ve yavan şarkı sesleri geliyordu. Muslu beş linden bıçağını çekip elindeki karpuzun kalın kabuklarını elma soyar gibi bir çırpıda çıkardı. Parmakları arasından sular aka aka Patronanın önüne geldi!
— Aç mısın yoldaşım?
Patrona başını salladı:
— Belli, sabahtanberi bir şey yemedik. Muslu az düşündükten sonra arkadaşının yüzüne baktı:
— Akçen var mı?
Halil güldü:
— Ne dey yoldaşım?
— Bende yok da anın için. Var şundan bir ekmeğe al.
Patrona Halilin kesesinde beş akçe vardı. Bununla bir ekmeğe ve bir mum alıp nikâhlısı Nigârın evine gitmek istiyordu. Muslunun ekmeğe parası bile kazanamamış olduğunu görünce, altı yılını düşünmedi. Ekmeğe almak üzere odadan çıktı. Karşıkı oda kapısında küçük bir çocuk durduğuna dikkat etti. Çocuk altı yedi yaşlarında kadar vardı. Gözleri ağrıklı, yüzü kirli, yalınayak, yara ve bere içinde idi. Merdivenlerin sarhoş bir yeniceyi çıkı. Yıkıla yıkıla alt baştaki oda kapısı önüne geldi. Patronayı görünce bir elini göğsüne bastırdı:
— Merhaba yoldaşım.
Halil gülmüşdü:
— Merhaba Çalık, şarabı çekmişsin. Sarhoşun mosmor yüzü gerilmi!
— Belli yoldaşım. Şarabı biz çektik. Kebabı efendilerimiz yer!
Herdeki kapı önünde duran boynu bükük çocuk gözüne ilişir ilişmez karşıdan karşıya sordu:
— Buban nasıl buban?
Çocuk omuzlarını kaldırıncaya, Patrona Halille döndü:
— Sen bunda yok iken geldiler yolda-

şım. Bubası oturak ve allı. Çoktan hasta imiş!
Patrona yavaşça sordu:
— Bunda oda mı tuttu?
Sarhoş Yeniceyi alay etti:
— Oda tutmamış. Bir «sahibi hayır» yerleştirmesi!
— Ya bu «maksımın» valideceği yok mu?
Yeniceyi yüksek sesle güldü:
— O dahi bu dünyayı beğenmeyip ahirete gitmiş! [Bir daha güldü] cenneti zâyâ revan olmuş! Bunda hor olanlar anda saadetle yaşarlar! [Dar dehlizi çınlatan bir kahkaha attı] hem anda bir daha ölmek dahi yok imiş.
Oda kapısına bir tekme vurarak içeriye girdi, kapıyı hızla çarpıp kapadı.
Gürültüye Muslu çıktı, Patrona Halilin karşıkı oda kapısı önündeki çocuğa bir şeyler sorduğunu görünce usulla sokuldu:
— Ne var yoldaşım?
Patrona Halilin ağılayacakmış gibi sesi titredi:
— Oğlançığım bubası yatalak imiş, buraya evvelki gün başlarını sokmuşlar. Muslu başını salladı:
— Belli, biliyoruz. Allah bilir geçi necekleri dahi yok, fülûsu ahmere muhtacdılar.
Patrona Halil bir şey söylemeden odanın kapısını iteliyerek içeriye girdi.
Odaya ağır bir nefes kokusu yayılmıştı. Yerde bir çuval parçası üzerinde iskelet gibi bir hasta yatıyor, kirli gömleğinin yırtıklarından dirsekleri görünüyordu. Yanı başında, paşlı bir teneke kutu içinde su vardı. Halilin ardından «Muslu» da girdi. Hastanın gözleri hummalı hummalı bakıyordu. Delikanlıları görünce zorla gülümsemeyle savaştı.
Patrona Halil çuvalın yanında durdu:
— Kimin kimsen yok mu yoldaşım?
Çuval üstünde yatan adam kaşlarıyla «hayır, yok» işareti verdi.
— Ya sana ve oğlançığına kimler yiyecek verirler?
— Oğlançığım gidip dilenir, anımla neşimizi körletürük. [Dirseğini çuvala dayıyarak yarı doğrulmağa savaştı] bu sabah iki eli boş döndü.
Patrona Halil bağırdı:
— Aç mısın bubalık?
Hasta göz kapaklarını yarı kapadı:
— Dün akşamdanberü.

Halille manav Muslu göz göze geldiler. Patrona odadan şimşek gibi fırladı. «Bekârhaneye» merdivenlerini ikişer üçer atlayarak dar ve pis sokağa uğradı. İleride, Bahkazarına giden caddeye sapan dar sokak başında bir işkembeci dükkânı vardı. Muslu ve yoldaşlarıyla beraber çok defa burada çorba içerler, nefislerini körletirlerdi.
Halilin cebinde bir kâse çorba ile yarı ekmeğe çıkışacak kadar parası yoktu. Kaynar çorba kazanı başında duran dükkân sahibine sordu:
— Bir kâse doldur.
Dedi, kâseyi aldıktan sonra yarım ekmeğe istedi. Dükkâncı Halilin telaşlı telaşlı çorba ve ekmeğe istemesinden şüphelendiği halde ağızını açıp bir şey söylememişti. Halil cepkeninin iç cebinden beş akçe çıkarıp tezgâh üzerine koydu:
— Baka yoldaşım. Ai bunları, borcunuz kalursa akşama veririz.
Dükkâncı kızardı, fakat itiraz etmedi.
Halil:
— Eyvallah bubalık! diye dükkândan çıktı, doğru hastanın yanına geldi. Çorba ile ekmeği baraktıktan sonra «Muslu» yu dışarıya dar ve karanlık dehlize çıktı, yavaşça sordu:
— Baka karındaşım Muslu. Evvel soyup hazır eylediğin karpuz nerede?
Muslu ilkin Patronanın maksadını anlamadığı için tuhaf tuhaf baktı:
— Neden sordun?
Halil gözlerini açtı:
— Var imdi anı getir, şu garibe ve relim karındaşım.
Muslu itiraz etmedi:
— Verelim yoldaşım. [Odaya girip karpuzu getirerek uzattı] al yoldaşım.
Halil karpuzu çıplak ayaklı çocuğa verdikten sonra odaya, Muslunun yanına döndü. Muslu ekmeğe beklediği için Halilin boş ellerinde nafilâ yere ekmeğe somunu aradı durdu. Nihayet sabredemedi:
— Haniya «nan» alacaktım yoldaşım?
Halil ardını kapıya dayıyarak göğüs geçirdi:
— Alamadık karındaşım.
Muslu gözlerini değirmenleştirdi:
— Haniya paran var idi ya?
— Belli, beş akçemiz var idi, çorbaya verdik!
(Arkası var)

Bulmacalarımız

Altıncı devre bulmacalarını doğru halledip hediye kazanan okuyucularımızın isimleri

Birer zarif kahve fincanı kazananlar

(Dünkü nüshamızdan devam)

- 141 — Galatasaray İkesi, idare âmi, Nurettin Atak.
142 — İstanbul, Millî Esürans Tahsin.
143 — İstanbul, Büyük Parmakkapı, Çukurluçeşme caddesi Leman Yesari- oğlu.
144 — Beylerbeyi, Küplüce yolunda Ayşe Fevziye.
145 — İstanbul, Büyükdere gümrük muhafaza memuru Emin Talay.
146 — Kadıköy, Mühürdar caddesi No. 28, İzzet Kutay.
147 — Nişantaşı, Güzelbahçe sokak, İskender Bey apartmanı No. 1, Ferha Özpay.
148 — İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünde M. Akfer.
149 — İstanbul, Rumeli caddesi, No. 50 Hasan Dağh.
150 — İstanbul, Fatih, Fevzipaşa caddesi No. 15 Taylan Karsan.
151 — İstanbul, Beyoğlu, Evdoksi Papazyan.
152 — İstanbul Tepebaşı Mesrutiyet caddesi No. 155, Halid Müslim.
153 — İstanbul, Beylerbeyi Lebib Koçum.
154 — İstanbul, Tepebaşı caddesi No. 71 Yusuf Kemal Erdemiz.
155 — İstanbul, Nişantaşı Mübeccel Asal.

Çocuk arın sıhhati

(Baş tarafı 3/1 de)

tasını ve öğle nevaiesini alarak kapıdan uğurlanması kaldı. Şimdi evin kapısına geldik. Ona uğurlar olsun diyeceğiz. Acaba kendine okula kadar arkadaşlık edelim mi? İşte bu da bir mesele. Bu, okulun uzaklığına; çocuğun yaşına ve okula kadar arkadaş bulup bulmamasına göre değişir.
Eğer okul evin çok yakınında ise ve çocuğumuz arkadaşlık edenler varsa; bırakalım; beraber gitsinler; zaten yollar da emin. Haydi uğurlar olsun; güle güle...

Son Postanın edebi tetrikası: 62

Küçük Hanımefendi

Nakleden: Muazzes Tahsin Berkan

Etrafıma bakıyordum: Bir köşede piring bir karyola, karşıda bir yazı masası, duvara dayalı bir aynalı dolap, birkaç koltuk ve yerde koyu renk bir halı... Eşyaların manzarası buraya bir başkılık, bir hususiyet veriyordu. Tekrar:
— Burası çok güzel! demekten kendimi alamadım. Kayınvalidem tebessüm ediyordu:
— Kızım, bu oda Ömerin odasıdır. Yakacıkta kaldığın zaman için sana tahsis ettim. Burada geçireceğin günlerin seni kocama hissen yaklaştıracamın ümid ediyorum. Bütün emelin budur. Ölmeden evvel sizin çocuklarınızın bu odalarda, bu sofalarda koşuştuklarını görmezsem gözü açık gideceğim emin ol kızım.
İhtiyar kadının hislerine hürmet etmekle beraber, bulunduğu müz gülünç vaziyette böyle bir temennide bulunmasına itiraz etmekten kendimi alamadım.
— Ne söylüyorsunuz efendim?
— Sus, itiraz etme, sözümü kesme çocuğum. Sen hayatı tanıma yorsun. Bugünkü gibi yaşamamın istikbaldeki saadetine kâfi geleceğini zannediyorsun.
— Hayır, böyle bir şey zannettiğim yok; isbatı da, her şeyi kırmak kararımı itiraz ettiğimdir. Bugünkü müthiş hayatı daha uzun müddet idame etmek imkânsızdır.
— Yanlıyorsun yavrum. İnsan vicdanen müsterih olursa yaşadığı hayat müthiş olmaz.
— Halbuki benim vicdanım çok rahat olduğu halde göğsümde ağır bir yük var.
— Herkesin taşıdığı ağır bir yükü vardır Neriman. Saadet, hakiki saadet, küçük küçük sevinçleri, dindaraneye denecek bir itina ve takayyüdle bir araya toplayıp onlardan kocaman bir buket yapmağa muvaffak olmaktır.
— Ya üzüntüleri, ümitsizlikleri, kederleri ne yapmalı?
— Onlara içimizde kök vermek.

ten çekinmeliyiz. Bazı kimseler en basit üzüntülerini hayallerinde süslüyerek büyütürler artırırlar. Bilâkis onları oldukları gibi kabul etmek ve gidermeğe çalışmak gerektir.
— Eğer hayat, bir araya toplanacak ufak ufak sevinçlerle giderilmesi imkânsız üzüntülerden ibaret ise, o halde yaşanmağa değer bir tarafı yoktur.
— Bilâkis, hayat çok güzel, çok aydındır yavrum. Bütün acı düşünceleri bir tarafa koy ve ona emniyetle bakmağa çalış... Bırak, dakikalar geçsin, saatler, hafta, ay olsun... Göreceksin ki bugünkü düşüncelerin gidecek, yerine yeni ve sağlam fikirler gelecek ve her şey bu yeni görüşle kabul edilecektir.
— Üç sene evvel, evlendiğim zaman, tecrübesiz bir kızdım; fakat kalbim hayata karşı ümid ve hülyalarla dolu idi.
— Üç sene... O gündenberi üç sene geçti ha!
— Evet efendim. Bu müddet zarfında tecrübem arttı, nisbette ümidlerim azaldı.
— Buna mukabil, birçok şeyler öğrendin yavrum.
— Tasavvur ettiğiniz kadar değil... Aşağı yukarı bunların hepsini biliyordum. Dört duvar arasında da mahpus kalmak benim hislerime ve görüşlerime uyuytuymuştu. Açık havaya, insanların arasına çıkınca yavaş yavaş, kendi kendime normal bir insan olmağa başladım.
— Filhakika sen okumuş, iyi huylu, temiz bir çocukmuşsun ve bu meziyetlerin baki kalmış. Ancak diğerleri...
— Hangileri?
— Yüzlerimizden maskeleri çıkararak samimi konuşalım Neriman. Bursadaki evde mahpus bir kız, çirkin bir böceğe benziyordu... O böcek kanadlandı, sevimsiz bir kelebek oldu.

(Arkası var)

Radyoda bir ses

Yazan: Ekrem Reşid

Ölecekti; şüphesiz yakında ölecekti. Birçok alâmet, o nisbette delil bunu bildiriyordu. Ölümü bir kurtuluş gibi telâkki edenler varsa da birçokları tarafından da kolayca kabul edilemediği malûmdur. Behçet Bey de ekseriyeti teşkil eden ikinci zümreye dahildi. Ölümü gönüllü rızasile karşılamıyordu. Bin türlü zevkle dolu dünyayı terk edip kara topraklara gömülmek doğrusu arzu edilecek bir hal değildi. Fakat ne edelim ki Behçet Bey ölecekti; hem de yakında ölecekti. Gerek maddî, gerek manevî emareler, işaretler vardı.

Refikası, çocukları, odalarında uykuya dalmışken; o; gecenin ilerlemiş bir saatinde sönmek üzere olan sobanın başında, dünyanın kim bilir hangi istasyonunda çalışan mu sikiyi kulaklarına kadar getiren radyosunun karşısında hem uyukluyor, hem de yakın bir istikbalde vukua gelecek olan «irtihafı darülbeka» sını düşünüyordu.

Niçin ölmek lâzımdı? Dünyada herkese yer yok muydu? Hayatında, mecburen etmiş olduğu bir iki kısa seyahate çıkarken bile yüreğinden sızdıran Behçet Beyin ruhu bu meçhule doğru, dönüşsüz yolculuk karşısında adetâ buhranlar geçir-mekteydi.

Niçin ölmek lâzımdı? Yaşamak varken ölmek ne set, fecidi... Yaşamak... hayatı... Hayatın her safhası, her devri, her anı güzeldi... Çocukluk!.. Ne lâtif şeydir çocukluk!.. Anne kucağında, baba dizinde geçen tatlı saatler!.. Sonra mektep arkadaşları ile oyunlar, konuşmalar, gülüşler, eğlenceler... Ya gençlik çağı?... Emsalsiz gençliğin gençliğin çağı!.. Tabiatın güzelliğiyle karşılaşmak, o meyanda bir güzeli sevmek, kalbini, zihnini; mevcudiyetini ona hasretmek; kendi hayatın onun hayatını birleştirmek... Aynı heyecanları, aynı sevinçleri duymak, aynı ümidleri beslemek... elele hayat yolunda ilerlemek!..

Ne güzel, ne lâtif şeydir bunlar!.. Ya çocuk?... Aile zincirini yene, güzel, parlak bir halka ile uzatan mini yavru... onun ilk sesi «Anne, baba» demesi!.. Ne sevimli nidal! Bu sözleri duyan annenin, babanın kalbi ne derin hazlar, ne sonsuz gururlarla dolar... Çocuk büyür, mektebe gider, sınıfının birincisidir, hiç şüphesiz büyük bir adam olacaktır. Daha şimdiden babası onunla iftihar ederek göğsünü kabartır!..

Ya ikinci evlâd, melek gibi, çiçek gibi kız!.. Ne de çabuk büyüdü!.. Bir iki seneye kalmaz delikanlılar etrafında dönecekler onun rızasını elde edip dünyanın en bahtiyar kocası olmak için can atarak etrafını saracaklardır...

Hayat tatlı bir şey, vesselâm!.. Bilhassa aile hayatı... Yazları sayfiyeye gitmek, açık havada, güneşte; denizde; neşeli günler geçirmek!.. Kışların da hususi zevkleri vardır. Çoluk çocuğu toplayıp Pazar günü sinemaya gitmek fena mı?... Akşam yemeğinden sonra sıcak bir odada mahdumla fikihteki teati etmek, ona hayatın ameli cihetlerini göstermek, kerimenin bir kusuvîtasına benzeyen tatlı dilini dinlemek, soba başında kestane, portakal; elma yemek... ne hoş vakitler, ne zevkli hayat!..

Bunları Behçet Bey nasıl terke-decekti... buna nasıl razı olabilir-di!.. Düşünceleri, onu, hayatının bütün cazib; emsalsiz safhalarını gözden geçirmeye sevk etmişti. Fakat ölüm lokantada yenmiş olan nefis yemeklerden sonra içten gelen bir yağ acılığı gibi düşüncelerinin arasından eksik olmuyordu.

Hayır, Behçet Bey bir türlü ölüme razı olamıyor, katlanamıyordu. Birdenbire, çıkmakta olan radyosunda müthiş bir gürültü koptu. Hem düşünmek, hem uyuklamakta olan Behçet Bey gözlerini açtı, koltukta gevşemiş olan vücudunu

doğrulttu. Bereket versin müthiş gürültü çok devam etmedi; ancak bir iki saniye. Fakat bu gürültüyü müteakib daha müthiş, daha korkunç, tüyler ürperten, başlarda saçları şahlandıran, elleri, ayakları kesen, en kavi bünyeleri, en sağlam kalbleri titreten bir hâdise zuhur etti. Radyoda bir ses!.. Damarlardaki kanı donduran bir ses şöyle söylüyordu:

— Ey Behçet!.. Demek ölmek istemiyorsun ha?...

Behçet Bey yerinden fırlamıştı. Bu ses, insanlar üzerinde, yukarıda tadad edilen bütün tesirlerini Behçet Beyin üzerinde yapmıştı. Bu acib, bu garib, bu korkunç hâdisenin karşısında zavallı adamcağız çocukluk masallarını hatırlayarak:

— İn misin, cin misin?...

Diye sordu. Cevap geçikmedi: — Ne inim, ne cinim!.. Fakat arzu edersen sana hayatını tekrar başlatabilirim... Yarım saat müsaade... iyi düşün, taşın...

Aynı gürültü arasında ses kaybolup yerini dünyanın kim bilir hangi istasyonunda çalışan musikiye terk etmişti. Behçet Bey de derin bir hayrete düşmüştü. Şimdi korkusu zail olmuş, dimağı düşünmeğe müsaid bir hale gelmişti.

— Acaba uyudum da rüya mı gördüm?... Hayır, uyumuyordum!.. Acaba yanlış mı duydum?... Hayır, işitmiş olduğum sözler hâlâ kulaklarımı dolduruyor!.. Bir lâtife olmasın!.. Kim lâtife yapabilir?... Böyle lâtife olur mu?... Ya nedir?... Nedir?...

Bir hayli düşündü. Fakat kendisine başka düşüncelere tahsis için verilmiş olan yarım saatlik mühletin birkaç dakikası geçmiş olduğunu hatırlayarak vereceği cevap hakkında düşünmeğe başladı.

— Hayata tekrar başlamak!.. Doğrusu fena değil... böyle bir fırsat kaçırılmaz... Fakat...

Hayatın her safhası, her devri, her anı zannedildiği kadar hoş de-

ğildi. Meselâ çocukluk!.. Temizlik maksadile anne tarafından bir ıslak bezle yüzünün, gözünün, ağzının, burnunun hırpalanması az işkence midir?... Ya baba dizinde her an düşmek ve kafa tasını patlatmak tehlikesile karşılaşmak!.. Sonra, birkaç sene sonra karanlıkta kalıp, kıp, soğuk, rüzgâr, yağmur; kar dinlemeden mektebe koşmak; orada hocaların asabiyetine, arkadaşların haşarlığına maruz kalmak, sınıfta cezaya çarptırarak, oyun esnasında tekme yiyerek veya düşerek el ayak kırmak!.. İyi hatırlıyordu, bu sebepten, kaç defa bacağı ve kolu akçıya konmuştu. İtiraf etmek lâzımdı ki çocukluk tekrar yaşamağa değer bir devir değildi; zevkten, eğlenceden fazla sıkıntısı, acısı vardı... Belki gençlik... gençlik çağı!.. Kendinde istidad aramakla, meslek ihtihabı için tereddüd ve sıkıntı geçirmekle, imtihan derdile geçirilen gençlik çağı!.. O yaşta insana bir illet gibi ârız olan saçma hassasiyetlere kapılarak tabiatın güzelliği karşısında ruhi iztirab, derin elemeler duymak...

Gerçi genç ve güzel bir kız sevmek hoştur fakat ne yapalım ki «bunu Behçet Bey bizzat tecrübe etmişti. çok geçmeden kızda ne gençlik kalıyordu, ne güzellik!.. Birkaç sene içinde genç, güzel, ince; narin; zarif bir kız acayib şekilli bir mahlûk oluveriyordu. Vah, onunla hayatını birleştirmek gâfle-tinde bulunana!..

Evet, gençlikte heyecan, sevinç duyulur, ümidler beslenirdi. Fakat ne yazık ki heyecan ve sevinçler geçici, ümidler de boştu. Hayat yolu o derece sarp ve çetindi ki buradan yalnız bile geçmek müşkül iken yanında birisini götürmek oldukça gülünçtü.

Ya çocuk!.. Al bir gaile daha!.. Kör düğümün üzerine yeni bir düğüm!.. Gel de işin içinden çık!.. Çocuk doğar doğmaz yaygarayı basar, evde uyku yasak olur. Dışarı çıkarmak, su çiçeği, kızamık, boğmaca; kabakulak, daha bin türlü hastalık!.. Bunlarla uğraşmak, üzül-mek, zarurî hekim ücreti, ilaç parası da caba...

Çocuk büyür, mektebe gider, sınıfının sonucusudur, hiç şüphesiz ki adam olmayacaktır. Haylazın biri. Daha şimdiden babası onun hareket

lerinden mahcub olarak boyun bü-küyor!..

Ya ikinci evlâd!.. Evet, melek gibi, çiçek gibi kız!.. Fakat ne de çabuk büyüdü. Daha şimdiden çehizini düşünmek, hazırlamak «ne ile?.. lâzım!.. Söylemesi kolay!.. Evet, bir iki sene sonra kızın üzerinden mikkatî bir an bile eksik etmemek mecburiyeti de caba. Dünyanın bin türlü hali var... Kız gençtir, toy-dur bir münasebetsizin sözüne kanıverir... Lâkin bu nezareti kim deruhde edecek?... Annesi mi?... Tamam!.. Annesi öyle bir hale geldi ki dünya artık umurunda değil... Kızı, hayırlısıyla, bağgöz etmek lâzım. Hem de bir an evvel ki üzerinden hiç olmazsa bu gaile kalksın... fakat arzuya göre koca nerede?...

Bunların hepsi birer müşkül mesele!.. Bir de aile hayatı tatlı derler!.. Neresi tatlı?... Yazları birçok masrafa, külfete katlanıp sayfiyeye gidirsiniz. Sözde hava açık, güneş; bahçede, denizde neşeli günler geçireceksiniz!.. Kabil mi?... Cünlerce, haftalarca yağmur yağar, yarı döşeli, hiçbir istirahatı temin etmeyen küçük bir evde kapalı kalırsınız... Hava açılınca da misafir hücumuna maruz kalır, başınızı dinleyecek bir lâhza bulamazsınız...

Kışın da derdleri baskadır. Çoluğu çocuğu toplayıp Pazar günü sinemaya gitmek istersiniz... Kabil mi!.. Arzunuzu bildirir bildirmez münakaşa kapılarını açmış olursunuz. Sinema ihtihabı meselesi ortaya çıkar ve çok geçmeden kavga şeklini alır. Güç hal ile mutabakat hasıl ettiniz mi; yeni müşküller zuhur eder. Tramvay itişmesi «sanki hafta içinde vazifeye giderken tahammül edilenler kâfi gelmiyor birde Pazar günü buna katlan-malı» evet, tramvay itişmesi, sinema kaptısı kaktışması... insanda film seyredip zevk duyacak hal bırakır mı?...

Belki akşam yemeğinden sonra kış gecesi, sıcak bir odada mahdum la fikir teati etmek, kerimenin civiltisini dinlemek hoştur. Fakat ne mümkün!.. Sıcak oda nerede?... O-dun, kâmur hem kıt, hem ateş pat-hasına... Sonra mahdumla konuş-mak kabil değil. Fikirler, görüşler duygular o kadar farklı, o derece birbirine aykırı ki... arada kuru-maz deryalar, dolmaz uçurumlar var. Kerime ise annesile münakaşa

halinde. Gene elbise kavgası olacak. Nihayet kız fırlar odasına çekilir, oğlan savuşur, anneleri uyuklayarak odasına gider... Siz de yalnız kalırsınız!.. Bu gece gibi...

Bütün bunları evvelce tahmin edip gerilecek olan âsabi teskin makadile, güç hal ile ıstıracacağım sobanın başında yemek için bir miktar kestane, birkaç optakal, biraz da elma almak üzere manava girmiştim, korkarak, titreyerek... Fakat fiatlar her tahminin fevkinde olduğu için hiçbir şey almadan nasil dışarı fırladığımı hâlâ bilmiyorum...

Behçet Bey böyle düşünürken radyo gene gürledikten sonra, korkunç sesi duyuldu:

— Ey Behçet!.. Yarım saat geçti!.. Cevabını ver!.. Hayata yeniden başlamağa razı mısın?...

Behçet Bey yerinden fırladı. Te-lâştan gözleri dönmüş, kolları havalanmıştı. Bağırarak cevap verdi:

— Hayata tekrar başlamak mı?... Kat'iyen... kat'iyen... kat'iyen!..

Kızılay Beyoğlu kaza kongresi

Kızılay Beyoğlu kaza şubesinde:

Kızılay Beyoğlu kaza şubesinin 1942 senesi kongresi 21/2/1942 Cumartesi saat 15 de istiklal caddesindeki kaza merkezinde icra edileceğinden sayın azal-rımızın tasrifleri rica olunur.

Hendek Asliye Hukuk Mahkemesinden:

Hendekin Başınar mahallesinde vaki ve tarafları sağı Çorbacı oğlu Mehmed ve İsmail bahçeleri, solu İzzettin oğlu Mustafa hane ve avlusu, arkası İzzettin oğlu Mehmedin hususi yolu ve cephesi Mehmed oğlu Mustafa arsası ile mahdud ve Kanunusani 329 tarih. 13 numaralı tapu ile Veliye namına kayıtlı bir bab hane ve müstemilatının mezbur Veliyeden noter senedile 329 tarihinde satın alıp oltarihdenberi zilyedi bulunan aynı mahalleden Mehmed İzzettin oğlunun işbu gayrimenkulü namına tapuca tesellini talep ve dava etmiş olduğundan adı geçen Veliyenin vercesinden ve bu gayrimenkul ile alâkalı bulunanların İlan tarihinden itibaren 20 gün içinde ba-istida Hendek asliye hukuk mahkemesine müracaat etmeleri lüzumu ve bu babtaki muhakeme gününün 11/Mart/1942 günü saat 9 za muallâk bulunduğu İlan olunur. 942/38

Memleket haberleri

Trabzon Halkevinin faydalı çalışmaları

Hususî geceler büyük rağbet görüyor

Trabzon (Hususi) — Şehrimiz Halkevi kışlık çalışmaları muhitte derin bir alâka ile karşılanmaktadır. Dokuz komitesi ile ve zengin bir programla faaliyete geçen Halkevinin sosyal yardım kolu fakir ve muhtaç yurddaşlara kışlık elbise ve mahrukat dağıttığı gibi temsil kolu da faaliyetini genişletip halka on beş günde bir temsiller vermektedir. Son günlerde temsil edilen ve görülen rağbet üzerine üç defa üstüste oynanan «Kahraman» piyesi fevkalâde bir muvaffakiyet kazanmıştır. Geçen senelere nisbetle üstün bir faaliyet gösteren Dil, Edebiyat komitesi bu sene en muvaffak eserini vermeğe başlamıştır. Seri halinde devam olunan edebî gecelerden «Divan edebiyatı gecesi kalabalık bir münevver kitlesinin iştirakile fevkalâde bir muvaffakiyet temin ettiği gibi bu komite tarafından Ar kolunun da iştirakile tertib edilen «Folklor gecesi» şimdiye kadar emsali görülmemiş çokun bir heyecan ve alâka uyandırmıştır. Halkevi sinema salonunda binlerce seyircinin millî heyecan ve hayranlığını celbeden bu gecede Lise edebiyat öğretmeni Sırrı Bilge «Dil ve mahallî» şive adlı istifade bir konferans vermiş, Sırrı Bilgeyi müteakib bağlamacı küçük Hüsnü ve arkadaşları tarafından mahallî türküler söylenmiştir. Gene bu gecenin programı içinde dil edebiyat komitesinden Tevfik Vural Folklor ve Halk edebiyatı mevzuunda geniş bir konferans vermiş, bu konferansta sırası geldikçe Halk edebiyatının güzelliklerine, lâyemut eserlerden örnekler vermiş ve halk musikişine temas ederek Karacaoğlan, Emrah ve âşık Sümmani gibi halk şairlerinden parçaları Bayburtlu Arif dayıya ve bağlamacı Şevkiye çalgılı olarak söylemiştir. Karadeniz folkloründen kemen-

çeci Hüseyin Dilâver tarafından örnek olarak kemence ve türkülerden maada üç çeşid horon nümunesi gösterilmiştir. Bunlardan birincisi Sara, ikincisi atlama, üçüncüsü ise Trabzon köylerinde bugün bile kız ve erkeklerin birlikte oynadıkları sallama horonu ki fevkalâde bir takdir ve rağbet kazanmıştır. Horonları müteakib hamısı ve findığa dair şiirler, maniler ve darbimeseller söylendikten sonra Trabzonun yeğâne halk şairi Baba Salim en güzel şiirlerini okumuş ve şiddetle alkışlanmıştır.

Parti kongreleri

Bir müddettenberi Giresun bölgesi C. H. Partisi Müfettişi ve Kayseri meb'usu Hilmi Kalaç'ın idaresinde devam eden vilâyetimiz parti kaza kongreleri sona ermiştir.

Merkez kongresi sonunda yeni idare heyetine emekli albay Şevki Savaşçı, Cevdet Akçay, Cemal Murathan; Osman Özdayı, Tevfik Yunusoğlu, İbrahim Özer ve Hüseyin Karamehmed seçilmişlerdir.

Samsun Halkevinde temsil faaliyeti

Samsun (Hususi) — Halkevi temsil şubesi san'atkarları Çarşamba gününden itibaren üç gece, Hülya Gözalanın yazmış olduğu dört perdelik «Yanlış yol» piyesini temsil etmişlerdir.

Bu piyeste rol alan Lütfi Tekin, Hadiye Önal, Bekir Coşkun, Süleyman, Ahmed Kemal; Neş'et Pehlivan ve Önal Caplı çok muvaffak olmuşlardır. Gençlerimiz, pek yakında temsil edilmek üzere «Yansıyan ölü» ve «Zor nikâh» eserlerini provaya almışlardır. Ayrıca, Halk evlerinin onuncu yıldönümü gerefine temsil edilmek üzere «Bir yağmur gecesi» komedisinin rol tevziatı da yapılarak faaliyete geçilmiştir.

DENİZCİLİK

(Baş tarafı 3/1 de) den bir sulha icbar edilsin.

Bunun için Atlantığa birçok denizaltı gemisi gönderildi yani Almanlar 1940-1941 kış ayları zarfında tersanelerinde hazırlayabildikleri azami miktarda denizaltı gemisini Amerika ile İngiltere arasındaki ticaret yolları üzerine teksif ettiler. Buna ilâveten birçok İtalyan denizaltı gemileri de Cebelüttarik boğazından geçirilmek suretile Akdenizden Atlantığa kaydırıldı. 1914 harbinde Alman denizaltı gemileri Kiel ve Vilhelms hafen limanlarından hareket yapıyorlardı. Yani üstlerine dönmek için İngiltere adalarının şimalinden dolaşıp buraya gelmek mecburiyetinde kalıyorlardı. Şimdi ise Brest ve Lorian gibi işgal altında bulunan Fransanın garb limanlarından hem Alman hem İtalyan denizaltı gemileri istifade etmektedirler. Bu keyfiyet hareket sahasına gidip dönmek için kat'i lâzımgelen mesafeyi hayli kısaltmak gibi büyük bir fayda temin etmektedir. Bundan başka geçen harbe uzun seneler Almanlar denizaltı harbinin istedikleri gibi yapamıyorlardı. Amerikan harbe girmesi korkusu ile hukuk kaidelerine riayet ediyorlardı. Nihayet 1917 senesinde bilâkayd ve şart denizaltı harbi yapmak müsaadesi verilmiştir. Noktalı nazar şu idi:

Bir denizaltı gemisi taarruz edeceği düşman ticaret gemisine bu niyetini açık tan açığa haber verirse kendisi tehlikeye düşer. Çünkü, deniz üstüne çıkacak olan denizaltı gemisi yakalanmış sayılır. Halbuki denizaltı gemisi esasta bir basım silâhdır. Öyle denizüstü gemisi gibi ticaret gemisinde araştırma yapmak, harb kaçağı eşya bulunuyorsa baharmak ve mürettebatını kurtarmak yahud gemiyi musadere etmek için limana götürmek gibi işleri bir denizaltı gemisi yapamaz. İşte geçen harbin ancak sonlarındaki doğru başlayan bilâkayd şart denizaltı harbi bu harbin başındanberi tatbik olunuyor ve yukarıda saydığımız hukuk kaidelerine riayet ediliyordu.

Buna mukabil, henüz harbe girmemiş bulunan Amerika kendi sahillerinden 100 mil açıklara kadar olan Atlantik sahasını kendi emniyet sahası olarak addettiğini ve burada görülecek Alman denizaltı gemilerini imha edeceğini ilân ediyordu. Daha sonraları gemi kafilelerini kendi harb gemileri ile himaye edeceğini ve kafilelere taarruz edecek olan denizaltılara su bombası atılacağını Amerika açıktan açığa beyan etti. Bittabi bu da bitaraflığa aykırı bir hareket oluyordu ve Amerika resmen harbe karış-

mamış olan bir İngiliz müttefiki halinde İngiliz - Alman mücadelesine müdahalede bulunuyordu. Bir bitaraf gemi düşman memleketine nasıl harb malzemesi, asker ve cephaneye taşıyamazsa bir bitaraf memlekette satın alınan bu gibi malzemenin naklini o bitaraf devletin himayesi altına almasına da devletler hukuku cevaz vermez.

1941 yazı bu suretle nihayetlenildi. Bugün denizaltı gemilerine karşı yapılan mücadeleye gelince bu da çok ileri gitmiştir. Dinleme aletleri ile mücehhez muhribler ve kurvetler ticaret gemi kafilelerini himaye etmekte ve denizaltı gemilerini sezince bunların üzerine giderek dip bombalarını atmaktadırlar.

Gene İngilizlerin verdikleri rakamlara bakılacak olursa bu denizaltı mücadelesi neticesinde Mihverin denizaltı gemisi kayıpları pek fazla hattâ denizaltı gemilerinin muvaffakiyetine nisbetle daha ziyadedir.

Şimdi kış aylarında Atlantik harbi daha batı bir seyir takib etmektedir. Buna sebep evvelâ kışın kendisidir. Çünkü kışın fazla dalgalı olan denizde denizaltı gemisinin abranması daha müşkülleşecektir gibi hücum vaziyeti alması da teknenin süratini azalttığından daha zorlaşır. Bundan başka atılan torpidonun isabet ihtimali de dalgalı havada iyi nişan alınmayacağından azalır. Ayrıca soğuklar ve fırtınalar denizaltı mürettebatına daha cefalı bir hayat yaşatacağından kuvveti maneviyeleri ve neş'eleri o nisbette tenakus eder.

İkinci sebep de bu sıralarda Atlantik'ten ziyade Akdeniz durumunun ehemmiyet kesbetmesi olması dolayısıyla birçok Alman denizaltı gemilerinin İtalyan denizaltılarına ilâveten, bu defa Cebelüttarıkta Akdenize geçirilmiş olmalarıdır. Libya hareketi bunun başlıca âmli-dir. Esasen kış aylarında karanlık müddetinin fazlalığı da üçüncü bir sebep olarak fazla harekâta engel teşkil ettiğinden Almanlar Atlantik'in karanlık ve soğuk şimal sularını şimdilik terkederler Akdenize denizaltılarını geçirmekte hiç bir mahzur görmemiş olsa gerektir.

Şimdi bu izahatımızla yukarıda verdiğimiz rakamlara istinaden bu ticaret harbinin neticeleri üzerinde bazı tahminler yapalım:

İngiltere İmparatorluğunun senelik ticaret gemisi zayıyatını 2 ilâ 3 milyon ton olarak kabul ettiğimize göre 20 milyon tonla işe başlayan İngiltere münakalâtına müttefik ve bitaraf devletlerin 10 milyon tonu bulan ticaret gemisi tonajı

«Son Posta»nın tefrikanı: 219

KOCA YUSUF

Amerikanın iki meşhur pehlivani

Kinsonun sevincine payan yoktu. Artık meşhur bir adamdı. Onu, Amerikada tanımayan kalmamıştı. Kanadalı, hergün bir tomar gazeteye alıyor, postahaneye giderek Kanadada, İngilterede bulunan eşine dostuna yolluyordu. Bilhas-sa; Madam Robenson ile zevcine caka satıyordu.

Gazeteciler; bir hafta içinde Amerika efkârı umumiyesini Koca Yusuf üzerine celbetmişlerdi. Halk Türk pehlivanının ne olduğunu anlamamıştı.

Amerikalıların, Fransızların aslanı Pol Pons gibi bir pehlivanları vardı. Bu adam; dev cüsseli, enerjîk bir sporcu idi. Önüne kim geldi ise mağlûb etmişti.

Koca Yusuf bu pehlivanı kolay

da ilâve edersek (Amerikan yardımı hesabı katılmadan) 1942 Eylülünde yani üç sene zarfında 21 ilâ 24 milyon tonluk gemi bulunuyor demektir.

Şimdi ise Amerikan yardımı da bahis mevzuu olacaktır. Amerika senede 4 milyon tonluk ticaret gemisi inşa etmektedir. Ancak Ammerikanın Atlantik harici nakliyatını da hesabdan hariç tutarsak senede tahminen 2 milyon tonluk yardımını kabul etmek doğru olur. (Bu surî İngiltere ticaret gemileri bakımındandır) o halde 1942 den itibaren İngiltere ticaret gemisi zayıyatı senede 1 milyon tondan fazla eksilmiyecek demektir.

(Amerika ticaret gemileri filoları ise bunun haricindedir. Devokrat devletlerin asker nakliyatı için hasıl olacak fazla ihtiyacılarını da bu tonaj karşılayabilir) Bu hesabımıza göre uzun seneler sonra Almanların gene Atlantik harbi hedeflerine varamayacakları neticesini meydana çıkarırız. Bu İngiltere için hayati ehemmiyeti haizdir. Çünkü bu bütü demokrasiye sevk ve idare merkezi olan Britanya adalarının dayanabilmesi ancak atlantik nakliyatı ile kalmadır.

Ticaret gemisi zayıyatının daha fazla bir yekûna balığ olamayışının sebebi de Atlantik münakalâtının konvî sistemine yani ticaret gemi kafilelerinin himaye

kolay yenemezdi. Bütün Amerika efkârı umumiyesi namağlûb olan Amerika aslanile beraberdi.

Amerikan gazeteleri b'dayette Türk pehlivanını methü sena etmeksle beraber, Amerikan aslanını yenemeyeceğini ileri sürüyorlardı.

Halbuki; Amerikalıların bildiği tek bir şey vardı. Türk güreşi, köprü oyunu hariç olmak üzere tamamile serbest güreşti. Binaenaleyh; Koca Yusufu bu güreş alfrangadan daha çok yakın idi.

Yusuf; serbest güreş yapacağından dolayı seviniyordu.

Kinson ile gizlice idman yapı-yordu.

Yusuf; Pomakların harman güreşi dedikleri yağsız kuru güreşi çok iyi biliyordu. Anadolu Türklerinin karakucak dedikleri bu güreşin ustası idi. Yalnız «pon» kurmasını bilmiyordu.

★

Amerikalıların iki meşhur pehlivanı vardı. Biri Amerika ve dünyaya aslanı namını taşıyan serbest güreş dünya şampiyonu Frank Gotch, diğeri Fon Jenkins idi. Frank Goç, Pon Jenkinsi yenmişti. Fakat; bu iki Amerikan pehlivanının müsaraaları çok çetin oluyordu.

Jenkins, kuvvetli, genç ve enerjîk bir pehlivandı, ikide bir; Frank Goçu yenmek için hasmına meydan okuyordu.

Goç, hasmını kolay, kolay mağlûb edemezdi. Hattâ; birçok muhataralı müsaraalar geçirdiği de vakti idi.

Bu, saydığımız pehlivanlardan gayri Amerikada, meşhur ecebi pehlivanlar da vardı. Bu pehlivanlar dünya şampiyonu derecesinde şahsiyetlerdi.

Stanislas Zibisko, isminde olan meşhur Alman pehlivanı Jenkinsi mağlûb ettiği halde Frank Goça mağlûb olmuştu. Zibisko, yüz otuz okkalık, dev cüsse korkunc bir pehlivandı. Serbest güreşi mü-kemmelen biliyordu. (Arkast var)

S. C.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Alman ve Sovyet tebliğleri

Almanlar, esirler, toplar aldıklarını, Ruslar da yeni yerler işgal ettiklerini bildiriyorlar

Berlin, 18 (A.A.) — Alman ordularının başkumandanlığının tebliği:

Şark cephesinin merkez kesiminde başka bir düşman teşkilinin iribabı keşilerek imha edilmiştir. Birçok esir, 11 top, birçok makineli tüfek ve mühim miktarda başka harp malzemesi elimize geçmiştir. Harb sahasında düşman 1000 den fazla ölü bırakmıştır.

Alman hava kuvvetleri bilhassa şark cephesinin merkez ve şimal kesimlerinde orduya yardım için muharebe, stuka ve av tayarelerinden mürekkep teşkil hareketi geçirmiştir. Alman tayareleri birkaç düşman kolunu dağıtmışlar ve çok miktarda mütteharrik malzeme tahrib etmişlerdir.

Dünkü çarpışmalar esnasında düşmanın 88 tankı tahrib edilmiş ve 51 tayıya resi düşürülmüştür.

İngilizlerin şark sahili açığında muharebe tayarelerinin gündüz küçük bir ticaret vapuruna hasara uğratmışlardır. Diğer hava taarruzlarının hedefi Great Yarmouth havalimanı işe tesisi idi.

Sovyet tebliği

Moskova, 18 (A.A.) — Sovyet ögeli tebliği:

17 Şubat gecesi kuvvetlerimiz fağıst Alman kıt'alarına karşı faaliyetle hareketlerine devam etmişlerdir.

Leningrad cephesinde

Moskova, 18 (A.A.) — Sovyet tebliği içinde söylenildiğine göre, Leningrad bölgesindeki Alman garnizonuna karşı yapılan gece taarruzu esnasında gece müfrezeleri düşman mevzilerini süstürmüşler ve Almanları süngüler ve el bombalarla bütün evlerden taretmişlerdir.

Zatürree vak'alarını azaltan bir ilaç

Yeni bulunan diğer bir ilaçtan da mükemmel neticeler alınmaktadır

Berlin, 18 (A.A.) — Volkischer Beobachter gazetesi «Sulfonamide» isimli tanınmış olan ilaçlardan alınan memnuniyete şayan neticeler hakkında uzun bir makale neşretmekte ve şöyle demektedir:

«Bu ilaç sayesinde epidemik tetanos vak'aları yüzde elliden yüzde 5 veya ona ve yaşı hastalarda zatürree vak'aları yüzde yirmi beşten takriben yüzde beşe düşmüştür. Başka hastalıkların tedavisi müddeti de kısalmıştır.

«Nihayet sulfonamide amino-methylo-benzole isiminde yeni bir ilaç bulunmuştur. Bu ilaç sayesinde açık yaraların intani hastalıklarının tedavisinde mükemmel neticeler elde edilmektedir. Bu ilaç bir çok vak'alarda o kadar korkulan septisemiyenin önüne geçmektedir. Bu yeni keşiflerle intani hastalıkların tedavisinde yeni bir devrin başlayacağı ümid edilmektedir.

İngilizler bir Hind mihrasesinin elinde idareyi aldılar

Yeni Delhi, 18 (A.A.) — Resmî bir demeçde bildirildiğine göre imparatorluk mümessili son günlerde Reva Mihrasesinin düşmanla işbirliğini isbat eden şahadetler elde etmiştir. Bu mesele bir tahkikat komisyonuna havale edilecektir. Mütemam inceleme yapılmış lüzumlu görülmektedir.

Demeçte şunlar ilâve edilmektedir:

Mihrace bu kabil inceleme yapılmamasına razı olmadığını bildirdiğinden imparatorluk mümessili Mihracenin idari salâhiyetlerini, adli tahkikatın selâmeti bakımından kaldırma hükmünü duymuştur. Bu itibarla ve imparatorluk mümessilinin emriyle işlerin idaresi muvakkaten siyasi bir subayın uhdesine tevdi edilmiştir.

Londrada tenkidler

«Çörçilin idaresi altında İngiliz hükümeti baştan aşağı değiştirilmelidir,,

Londra, 18 (A.A.) — Daily Mail gazetesi, eskilerine nisbette daha acı bir üsana yazdığı bir makede ezümle şöyle demektedir:

İngiliz umumi efkârı Scharnhorst ve Gneissau'un kaçışından tehlike duymuş ve asabilesizdir. İngiliz milleti kaba, hatî mütemadilen üzerine yüklenerek adamları aramıyor. Fakat işlerin idaresinde iyi gitmiyen bazı şeyler olduğu kanaatinde. Eğer zorlukları kaçış müferid bir hâdise olsaydı umumi efkâr bu kadar heyecana düşmüştü. Ancak bunun Singapurun düşmesiyle bir araya gelmesi, sıra ile devam eden kötü hâdiselere bir son vermek lüzumlu olduğu intihamı uyandırmıştır.

Makale, bundan sonra, Singapur ordusunun kaybedilmiş bulunmasının Birmanya, Cava ve Sumatranın müdafaa, suni daha güçleştirdiğini izah etmektedir. Gazete Hindilerin siyasi isteklerinin mümkün olduğu kadar çabuk yerine getirilmesini ve imparatorluğa tam itimad telkin edecek surette M. Çörçilin idaresi altında İngiliz hükümetinin baştan aşağı değiştirilmesini istemektedir.

Hindistana yeni bir devlet nazırı tayin etmek ve harb kabinesi üyesi sıfatıyla ve yerinde tam salâhiyetle tedbir almak şartıyla Hindistana göndermek lâzımdır.

Başvekil Kızılhaç mümessilini kabul etti

Ankara, 18 (A.A.) — Dr. Refik Saydam, dün öğleden evvel Kızılhaç delegesi Dr. Ganubay'ı kabul etmiştir.

Çinliler Tayland'a girmişler

(Baştarafı 1 inci sayfa) düşürmüştür. Holanda bomba tayareleri iki düşman avcısını düşürmüşlerdir. Düşman gemilerine karşı yaptıkları bir bomba taarruzu esnasında Holanda ve Amerika tayareleri düşmanın büyük bir nakliye gemisini batırmışlardır. Diğer iki nakliye gemisine tam isabetler kaydedilmiş ve asker yüklü birçok mavnalar tahrib edilmiştir.

Roma, 18 (A.A.) — Stefani ajansının bildirdiğine ve henüz teyid edilmeyen Şanghay haberlerine göre, Japonlar şimdiden Cavaya asker çıkarmışlardır.

Mırdarda nümayişler yasak edildi

Kahire, 18 (A.A.) — Başvekil Mustafa Nahas Paşa, radyoda söylediği bir nutukta, herkesin iş ve gücünün başına dönmelerini ve umumi yollar üzerinde nümayişlere ni hayet verilmesini söylemiştir.

Başvekil, her türlü tezahürün men edilmesini emir verdiğini ve bu emre aykırı hareket edenlerin ceza göreceklərini ilâve etmiştir.

Yunanistana yiyecek

Londra 18 (A.A.) — İngiltere ile yaptığı bir anlaşma üzerine beynelmil Kızılhaç, Hayfadan Yunanistana yiyecek göndermeğe bağli yacaktır. Yiyeceklerin nakli için la ve vapurlarının kullanılmasi düşünölmektedir.

Radyoların öldüğünü bildirdikleri Amerikan amiralinin sözleri

Nevyork, 18 (A.A.) — Amerikan cennubi garbi Pasifik filousunun eski kumandanı amiral Thomas Hart, kendisinin bir deniz muharebesinde öldüğünü dair Alman, Japon ve İtalyan radyoları tarafından verilen haberleri hakkında ne düşündüğünü deir bugün sorulan suale: «Kendimi şimdide kadar bu kadar iyi hissetmedim» cevabını vermiştir.

Türk - Bulgar münasebatı

«İktisadi münasebetlerin gelişimi beklenebilir,,

Sofya, 18 (A.A.) — Stefani: Bütün gazeteler baş yazılarını Türk-Bulgar deklarasyonunun yıldönümüne tahsis etmişlerdir.

Bu arada Utro gazetesi şunları diyor:

Askeri hâdiselerin teşkil ettiği fırtınanın ortasında iki komşu millet karşılıklı güvене dayanarak dostluk münasebetlerine devam etmişlerdir. Son yıl içinde, Bulgar - Türk münasebetleri daha ziyade düzelmiştir ve demiryolu münakalâtı tekrar başlayınca iktisadi münasebetlerin gelişim beklenebilir. Türk-Bulgar ekonomik mübadeleleri, Türkiye'nin Mihver devletlerle imzaladığı ticaret anlaşmalarına uygun bulunmaktadır.

Birmanya cephesinde muharebe şiddetini artırdı

(Baştarafı 1 inci sayfa) rağmen Japonların devamlı ve süratli bir şekilde ilerlediklerini göstermektedir. Japonlar, aynı süratle ilerleyecekleri olurlarsa Mart başından evvel umumi yetile Birmanya yolu adı verilen demiryolunun ilk kısmını teşkil eden Rangoon - Mandalay yoluna varacaklardır.

Singapurun sukutu, tayarere kuvvetlerinin bir kısmını Birmanya cephesine nakletmek imkânını verdiğinden Japonlar, yukarıda ismi geçen yolun ve başka stratejik noktaların ulaştıkları Rangoon'u sıkı bir bombardmana maruz bulundurabilecekler ve burayı kısa bir zamanda kullanılmaz bir hale getirebileceklerdir.

Nihayet İngiliz kollarının Malezya cephesinde olduğu gibi ezil bir hava üstünlüğü karşısında sıkıntıya düşmeleri de beklenebilir. Durumun derin akisleri olacağı muhakkaktır. Bu akisler, evvelâ Çung-King'deki askeri ve siyasi durum üzerinde, sonra da Hindistanın dahili durumu üzerinde görülecektir.

Tokyo, 18 (A.A.) — Birmanya cephesinde bildiriliyor:

Düşmana taarruz eden Japon kuvvetleri Salween ırmağını geçmiştir ve şimalde doğru ileri hareketlerine devam etmekte bulunmuşlardır. 16 Şubat öğleden sonra Japon kuvvetleri Mülmein'in 100 kilometre şimalinde Bilin ırmağını ulaşımlar ve düşmanın karşılık taarruzlarının şiddetini rağmen bu ırmağı geçmeğe muvaffak olmuşlardır.

Yeni kuvvetler

Çungking, 18 (A.A.) — Sağ günkü basın toplantısında Çin askeri sözcüsü, Japonların, Birmanya-yı istila için Hindi Çin'de Hay-fong'a 30 bin asker çıkardıklarını söylemiştir. Mümâleyle diğer iki Japon tümeninin daha şimdiden Birmanyada bulunduğu ve burada yapılacak hareketlere iştirak için Malezya'dan başka Japon kuvvetlerinin de geri çekilmesinin muhtemel bulunduğunu bildirmiştir. Sorulan suallere cevap veren sözcü Çin kuvvetlerinin Birmanyaya girmeğe devam ettiklerini ilâve etmiştir. Birleşik Amerika Çine büyük miktarda tayarere göndermeğe söz vermiştir.

Rangoon 18 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri tebliği:

Dün gece Birmanya üzerinde hiç düşman hava faaliyeti olmamıştır. 17 Şubatı bomba tayarelerimiz Japonlar tarafından Tayland şimalinde işgal edilmiş olan hava meydanına hücum etmişlerdir. Bu tayareler, keca Salween cephesinde ve Martaban kesimindeki kıt'lara da taarruz etmişlerdir. Muvasala yollarına antrepolara ve düşman gemilerine hasarlar verilmiştir.

Nevyork, 18 (A.A.) — Japonlar, Bilin ırmağı boyunca ve Birmanya yolile birleşen demiryolunun 80 kilometre uzağında denizliği az olan bu ırmağı gece vakti bafif teknelerle geçmeğe muvaffak olmuşlardır. Bütün gece savaş yapılmış ve bu savaşlar bu sabah devam etmiştir. İngiliz kuvvetleri mevkillerini muhafaza etmekte ve şiddetle dövüşmektedirler. Japonların İngiliz sol cenahına taarruz ettikten sonra Bilin ırmağını geçmeğe muvaffak oldukları söyleniyor. Mukabil taarruzları Hindiler bu kesimde durumu düzeltmeğe muvaffak olmuşlardır.

Tokyoda zafer şenlikleri

«Mihverin düşmanları diz çökünceye kadar mücadeleye devam etmeliyiz,,

Tokyo, 18 (A.A.) — Singapurun zafer şenlikleri dolayısıyla yapılan muazzam bir toplantı esnasında bir nutuk irad eden Tojo harbin devamlı ve şarkı Asya, da yeni bir nizaman kurılması için milletin büyük gayretler sarfetmesi Hazm geldiğini kaydetmiştir.

Tojo demiştir ki:

Yüz milyonlarca Asyalının üzerinde İngiliz hâkimiyetinin teessüsünü temin için 120 seneberi bir us vafesini görmüş olan Singapurun düşmesi dünya tarihinde bir dönüm noktası aynı zamanda Japonların yükseldiğini gösteren bir hâdisedir. Japon orduları uzun bir zaman sabırla tahammül ettikleri İngiliz - Amerikan tazyikinden bizi kurtarmışlar. Şarkı Asyada düşman imparatorluğunun istifa ettiği bütün üsler pek kısa bir zamanda elimize geçmiş bulunmaktadır.

Diğer elçeten Tojo şunları söylemiştir:

Büyük Okyanusta harbin loidsafı İngiliz - Amerikan halkına Japonların haklı kudretinin azımsanması lâzım geldiğini ve Japonların iktisadi bir ahlak veya silâhî bir muhasara ile itaat altına alınamayacağını göstermektedir. Mihverin düşmanları diz çökünceye kadar Alman ve İtalyan müttefiklerimizle birlikte mücadeleye devam etmeliyiz.

Bu toplantıda Alman ve İtalyan sefirleri de hazır bulunmuşlardır.

Umumi af

Tokyo, 18 (A.A.) — Bugün Singapurun sukutunu tebli günün olması münasebetle umumi surette bütün vatandaşlar için umumi af ilân edilmiştir.

Akdenizde 4 İtalyan harb gemisi torpiledi

Londra, 18 (A.A.) — İngiliz amiralik dairesi bildiriyor:

14 Şubat gecesi düşman kafilelerini, zin yolunu kesmek ve onlara taarruz etmek için kruvazörler ve muhriblerden mürekkep mühim kuvvetler göndermiştir.

Bu kuvvetler teması temin etmeğe muvaffak olamamışlardır. Ciddi zararlara uğramışlardır.

Ortaşark İngiliz hava kuvvetlerinin dünkü tebliğine de bildirildiği gibi donanmaya mensub tayarere düşman kruvazörlerine ve muhriblerine rasgelece buharla torpillerle taarruz etmişlerdir. İki kruvazör ve bir muhribe isabetler kaydedilmiştir. Bundan sonra diğer kruvazörlerinden birinin yandığı ve birlikte gittiği gemilerden geri kaldığı görülmüştür. Daha sonra denizaltı larımızdan biri limana dönmeğe olan düşman kruvazörlerinden bir kaçman yolunu kesmiş ve 8 pusluk toplarla mücehhez bir kruvazöre iki torpil isabet ettirmişlerdir.

İtalyanların tekzibi

Roma, 18 (A.A.) — Salâhiyetli mahfeller, Akdenizdeki sözde İtalyan deniz kayıpları hakkında İngiliz radyosunun yaydığı haberler apka yanlanmaktadır. Aynı mahfeller, bu rivayetin yalan ve kasıtlı olduğunu söylemektedirler. İtalyan bahriyesi Akdenizde hiçbir kayıba uğramamıştır.

Londra, 18 (A.A.) — Amiralik lordu Aleksandr, radyo ile söylediği bir nutukta, son üç ay zarfında İngiliz deniz ve hava kuvvetlerinin Akdenizde 148.000 tonlukluk düşman ticaret ve harb gemisi tahrib ettiklerini söylemiştir.

Girid sularında bir deniz çarpışması

Berlin, 18 (A.A.) — Alman radyosu bildiriyor:

Bir Alman karakol gemisi dün Girid şimalinde bir İngiliz denizaltısına taarruz etmiştir. Denizaltı kulesinden ve sancak tarafından isabet almıştır. Su yüzüne çıkan yağ lekeleri denizaltının battığını tahmine müsaldir.

Vaşington büyük elçiliğimizde

Ankara, 18 (Hususî) — Kahire orta elçimiz Mehmed Ali Sevkî aynı paye ile Vaşington büyük elçiliğimizde vazife almıştır. Yakında Amerikaya hareket edecektir.

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfa)

hadaki adaların çapraşık yolları arasından bu tahliye kısmen olsun lora edilebilir. Fakat, hakikat bunun makûsü olarak tecellî eyledi ve Japonlar tarafından hem, nüz üsere ve ganamî miktârını resmi olarak bildirilmemiş olmakla beraber Do, mei ajansı esirlerin hemen müsaviye yakın nisbette İngiliz, Avustralya ve Hindli olmak üzere 60 bine yakın olduğunu haber verdi.

Singapurdaki Japon kuvvetleri başkomutanlığın bütün askeri işleri çok etrafı olarak düşündüklerini gösteren şu noktaya da dikkat etmek gerekir: Japon bakomutanlığı, Singapurdaki İngiliz kuvvetlerinin ilk merhale olarak en yakındaki Sumatra adasının Palembang üssine gidebileceklerini hesap etmiş olacaktı, ki bir taraftan Singapur cennu, bunda İngiliz - Holanda vapur kafilelerine hücumlar yapılarak bunlardan 30 kadar vapuru bir iki himaye kruvazör, destroyer ve denizaltı ile birlikte batırırken bir taraftan da geçen Çumartesi günü ilk evvel birkaç yüz paraşütçü ile ve bunları takiben nakliye gemileriyle sevkylediği mühimce Japon kuvvetleriyle birdenbire bu üssü işgal ettirmiş idi. Japonların Sumatrayı işgale teşebbüs edeceklerine esasen intizar edilmişti. İd. Yalnız, Singapurdaki durum dolayısıyla bu işgale birkaç gün evvel veya sonra teşebbüs edilmesi hayati bir önem almıştı. İşle Japon bakomutanlığının çok çüretkârane, fakat çok iyi tertib edilmiş bir paraşütçü hareketi ile işgale tam zamanında başlaması ve bunu muvaffakiyetle başarması öyle görünüyordu, ki İngilizlerin kâmil teslim zorunda kalmalarında ayrı bir âmil teşkil etmiştir.

Singapurla birlikte Palembang'da da aynı bu suretle Sumatra adasına dahî kuvvetle ayak basan Japonların bundan sonra bir taraftan Birmanya hareketini inkişaf ettirmeğe uğraşırken bir taraftan da Cava adasının işgaline ad işlerle işgale başlayacaklarına ve General Wavel ile birlikte demokrasi devletlerinin önemli kuvvetlerinin bulunduğu söylenen bu adada şiddetli muharebelerin cereyan edeceğine intizar edilmesi icab eder.

Kezalik, Japonların cennubi Çin denizi ile Hind Okyanusu arasında Malaka boğazı yolile mevud ittisali kestikten sonra Pasifik Okyanusunun Seleb ve Borneo adaları cennubundan Sunda boğazı yolile Hind Okyanusuna olan ittisalinin kesmek ve bunun için de Cava adasını, Timur adası dahî dahil olmak üzere bunun şarka doğru temadisini teşkil eden diğer adaları işgal etmek istiyorlari hatra gelebileceği gibi şimdiki halde denizlerde ve havalarda mevud hisçimiyetlerinden istifade ederek Hind Okyanusunu Birleşik Amerika'lar için ve Pasifik Okyanusunu İngilizler için ancak Avustralya adasının cennub sahillerinden dolayarak ulaşılabılır bir sahâ haline getirmek arzusuna kapılmaları ve Avustralyayı topekün işgal meselesi bugünkü plânlardan haric gibi görülmekte beraber gene bu deniz ve hava hâkimiyetine dayanarak bu kıt'anın şimal batı sahillerindeki Darwin deniz ve hava üssünü işgal ile burada kuvvetli bir köprübaşı mevzî tesis eylemeği ve bu suretle Cava ve limitâdi adalarının cennub sahillerine Avustralya şimal sahilleri arasındaki deniz sahasını da kesme, ki düşünceleri pek imkân haricinde görülmemez.

2 — Lübya cephesi:

Şimali Afrika cephesinde kıs mevsimî en müsâid hareket mevsimidir. Bu cephe, hedeği Alman - İtalyan kuvvetleriyle Uzakdoğudaki Japon kuvvetleri, coğrafî ve sevküleceyi dış hatlar üzerinde hareket eden müttefik kuvvetler durumunda, dirlar ve tıpkı fizikteki muttasıl kablâr gibi hareketleri birbirlerle sıkı bir ilgli dahilindedir. Gerçekten, General Rommel şimali Afrikadaki İngiliz imparatorluk kuvvetlerini ne kadar sıkıştırırsa ve bu kuvvetlerden ne kadar çoğunu bu

mintakada bağlarsa bu, Birmanyadaki Japonların nefine ve İngilizlerin zararına olur ve umumi kara kuvvetlerinin esasen pek çok olmadığı ve bunlardan mühim bir kısmının da İngiltere adalârında bağlı kaldığı anlaşılan İngilizlerin yapacakları işlerde büyük güçlüklerle karşılaşmalarına sebebiyet verir: Lübya, dan kuvvet çekeler sırasile Mısır hududu, Nil vadisi ve Süveyş kanalı tehde emaruz kalır. Can Kay Şekin muavenetine rağmen Birmanyayı takviye etme, seler Hindistan şark hududları harb âtesinin kızgınlığını yakından hissetmeğe bağlar.

O halde gene söylüyoruz, ki Birmanya'daki İngiliz imparatorluk ordusunun nası milli Çin kuvvetleriyle takviyesi elhetine gidilmiş ise şimali Afrikadaki İngiliz imparatorluk ordusunun da Birleşik Amerika kuvvetleri tarafından derhal takviyesinde zaruret vardır ve eğer bu yapılamassa, hatırlarımız durup dimlenmeden ilerletmekte olan ve bu harzıkları artık bir Lübya hazırlığı olmak, tan ziyade bir Nil vadisi ve bir Süveyş kanalı hazırlığı haline getirmeğe çalışan General Rommelin yeni sürprizlerle karşılaşılmasını gayri muhtemel olduğunu düşünmek icab eder.

General Rommelin intizar hâlinde günlerdenberi El Gazale ve cennubi hatları karşısında durmuş olmasının bundan ileri gelmiş olabileceğini de gözönüne alarak demokrasi devletlerinin, eğer Avrupa karasına bir ihraç yapamayacaklarsa, şimali Afrika cephesinde yetiştirebilecekleri kadar Amerika kuvveti göndermeleri kendileri için hayati ehemmiyetli hazir bir mesele hâlinindedir. Gerol, bu iş kolay değildir. Hatâ, Malaka boğazının Japon deniz üstü ve denizaltı gemilerine açılmasından sonra daha da güçtür. Yalnız, tekrar ederiz, ki tehlike, yi göze almayan muvaffakiyet arayamaz.

Yeni Londra büyük elçimiz

Ankara, 18 (A.A.) — Açık bulunan Londra büyük elçiliğine Kastamonu mebusu Bay Rauf Orbay'ın tayini yüksek tasdiğe iktiran etmiştir.

Ankara, 18 (Hususî) — Eski büyük elçi Tefvik Rüşti Aras ay sonunda Londradan ayrılacaktır.

B. Edenin ziyafeti

Londra, 18 (A.A.) — Hariciye Nazırı M. Eden, yakında Türkiyeye dönmek olan Türkiye büyük elçisi Tefvik Rüşti Aras şerefine bir öğle yemeği vermiştir. Bu ziyafette hazır bulunanlar arasında Lord Beaverbrook ile İngilterenin eski Roma büyük elçisi Sir Percy Lorrain, hava nazırı Mr. Sinclair, dahiliye nazırı M. Morrison, harbiye müsteşarı Grigg, hariciye müsteşarlarından M. Sargent de vardı.

Irak kabinesinde değişiklikler oldu

Ankara, 18 (Radyo gazetesi) — Irak kabinesinde bazı değişiklikler omuştur. Nuri Said Paşa Başvekil kalmakla beraber, hariciye nazirliğine Abdullah Demrudi tayin edilmiştir. Adliye vekili de değişmiştir.

MÜHİM İLÂN

Elhamra sinemasında gösterilmekte olan büyük Türkçe sözlü ve musikilî (Ali Baba ve Kırk Haramiler) filminin şimdide kadar memleketimizde gösterilen (Ali Baba) filmlerle hiç bir münasebeti yoktur.

Mevzuuna benzer... Heyecanına son... Güzelliğine eş... Azametine ölçü olmayan...

Senenin en gezel filmi

PIRLANTALI KADIN

Bu akşam LÂLE Sinemasında

ISA MİRANDA - GEORG BRENT'in

Bütün kâhleri heyecanla çarpıtıran... Bütün gönüllerde en güzel bir aşkı yaşatan Eşiz bir filmidir.

Bu akşam için numaralı yerler satılmaktadır. Tel: 43595

İdam cezası münakaşası

(Başarafi 1 inci sayfada)

tim. En zid fikirler ileri süren zevat a. rasında bile davanın bu şümülleşmesine ve ileri sürdükleri tarihi görüşe itiraz edilmemiştir. Bu itibarla milletimizin temayülünü doğru olarak ifade etmiş ol. duguna kani olma ve mezunum demektir. Katilden başlayarak, şahahleyn sa. at dokuzda vazifesi başında bulunmayan memura kadar boy boy, derece derece her suçun ısrarla, şiddetle ve adaletle takib ve tecziyesi ve bütün bu suçlarda görevlik veren haffifletici sebebinin birinci plâna sürülmesi lüzumunu bir defa daha tebarüz ettirdikten sonra adam öldürme suçu hakkındaki fikirlerin terkibine girişiyoruz.

Oriyaya atılan fikirleri üç gruba ayırabiliriz:

1 — Benimle hemfikir olarak her katli - kazzen olan fiiller müstesna memleketimizde özledığımız kültür seviyesine varacağımıza zamana kadar idam la tecziye etmek fikri.

2 — Delilleri isbina etmek suretinde mücerimler hakkında ağır cezalar tatbikini ve bu cezaların süratle infazını ileri süren zevatın fikirleri.

3 — İdam cezasını iptidai bulanlar ve cezaların teddidinin bir nevi gerileme olacağını iddia eden tez.

İkinci ve üçüncü gruba dahil zevat, kültür seviyesinin yükseltilmesinin daha müessir olacağını tebarüz ettirdiler. Bu hususta şüphesiz küçük bir anlaşa mamazlık üzerinde ısrar edildi. Çünkü birinci gruba dahil olan bizler her şeyi idam cezasından beklenen değildik. Bülâkis katillerin bizde en ıptidai ve kültürsüz tabaka tarafından işlendiği ve kıyasından hareket ederek bir taraftan geniş bir kültür hayatı uyanması lüzumunu, fakat bu aziz gayeye varmaya kadar sedid bir terhibe lüzum olacağını anlatmıştık ve işte idam cezalarının Ca. tegorik bir şekilde tatbikinden bu işin mai faydayı beklemistik. Esasen cezal terhibe münevver Criminolojiler de muhtemeldir.

Bir kısım zevat istatistik lüzumunda ısrar ettiler. Buna da iki vilâyetimizde aid rakamları vermek suretinde cevap vermiye çalıştık. Esasen sayım Saracoğlu Adliye Vekili İken katil suçunun çok luğunu resmen ifade etmiş ve bütün memleket münevverlerini de derd üzerinde düşünmeye davet etmişiz.

Bizim ve bizim gibi düşünen zevatın kanaatine Lombrosodan müphem fikir tesiri altında tahrik ve hafifletici sebepler maddesinin fazla semli bir şekilde tatbiki, idamların pek azalarak yerine hapis cezasının kaim olması criminolojiden tipin muhtas olduğu terhib frenini gevşetiyor. Böylece aynı neviden bir sürü katil hâdiseleri oluyor. Muhterem müsavırlarımız birçok istifadeli fikirler ileri sürmekle beraber bu idamımızı çürütecek, inandırıcı bir delil bulamadılar ve şaki biz kültüre, mahkemelere lüzum yok dememiz gibi mütemadiyen idam değil terbiye formülünde ısrar etmişlerdir. Terbiye ile birlikte idamın da lüzumlu olduğunu modern Rusya, Almanya ve hattâ demokrasinin ve ferdiyetçiliğin klâsik vatanı olan İngiltereden aldığımız misal, terle aydınlatmaya çalıştık.

İkinci gruba dahil zevat delillerin bu hükümden istisnası lüzumunda ısrar ettiler. Biz de bu kanaate temayül ettik ve bu suretle bu noktada fikir birliği hâsıl oldu. Şu kadar var ki hakiki, masum deliyi iyi seçmek sureti, yoksak memleketimizde maalesef eski devirlerden kalma bir nevi şark kurnazlığı her ka. tiffin delillere itica ettiğini biliyoruz. Hattâ bunlardan bazılarınan cürüm işlemeden önce delilik raporunu aldıklarını da arzettik. Her halde şu muhakkaktır ki tamamen masum deli katillerin sayısı pek azdır. Büyük bir ekseriyeti az çok meharretle delillere itica eden adamlardır. Bunlar o kadar meharretle delilleri ki bir mütehasus bile geçirirler. İşte bu nevi sulistimale mâni olmak için hakiki criminelli deliyi kaydi hayat garile kâpamak lâzımdır. Şayed her hangi bir sebepten bunları kapıyı yorsak ve sokakta gezdiriyorsak cürüm işledüklerinde bunları da asmalıdır.

Üçüncü gruba dahil ettiğimiz zevat, katil karşısında bir nevi sempati, aşırı bir merhamet beslemektedirler. Bunların fikrine iştirakimize imkân yoktur. Bu grupları bazı zevat katilden o kadar me lânkollile bahsettiler ki katil tasavvurları taşıyanlar üstünde bu beyanların teşvik, kâr bir tesir yapmış olduğundan endişe etmek lâzımdır. Bu gibi zevat unutulur ki husumet gösterdiğimiz katil, bir veya birkaç adamı öldürerek cezalar söndürmüş ve için daha fenası cemiyetin esnaslarında biri olan can emsalyetini hâfâ etmiştir. Şekfat de yerinde, şiddet de yerinde gerek!

İşin tıkaş sorası ki bu zevat açık veya kapalı şekilde Lombrosoya dayanmaktadır. Lombrosoya türkçemize getirmiş olan ben ve müellifler cezaları kaldırmızı diye bir hükme rasgel, medim. Bülâkis her memleketin kendi bil fiyâclarına uygun bir ceza sistemine sahip olmasını isteyen eder. «Suç işleme» adile türkçeye çevirdiğim bu istabdan şu cümleyi ibretle arz edeyim:

«Eğer bu kitab, cezaları kaldırmak istediğim manasına tefsir edilirse onu ilk yirtan ben olurum.»

Demek ki hazin bir sulitehüm karşısındayız. Nitekim bazı pedagoğları - mız da garb müelliflerince öyle sözler izafe etmişlerdir ki müellifler bunları duy. saydı isyan ederdi.

Münakaşanın usumî verimlerini hülla sa cöçerek şu sonuçlara varırız:

1 — Memleketimizde adam öldürme suçu, üzerinde ısrarla durulacak ve her bakımdan incelenecek bir mevzudur. Her sınıf halkımız dava ile pek yakından ilgilidir.

2 — Milletimizin deruni temayülü her mes'uliyet karşısında olduğu gibi katil karşısında da şiddet tatbikini istemektedir.

3 — Hakiki criminel deliller idamdan istisna edilebilir. Yalnız bu gibilerin cemiyet için zarar veremeyecek şekilde tecridi lâzımdır. Umumiyetle hakiki masum deliyi, delillere itica eden kurnaz katilden seçerken çok daha titiz bulun. mali ve hepsinden evvel cemiyetin selâmetini düşünmeliyiz.

4 — Bizde katil suçunu yapanlar ek. seriyâ cahil tabakaya mensub olduklarından ilk, hattâ orta tahsilin süratle yayılmasına çalışmak katil suçunu ön. liyecek tedbirlerdendir. Umumi ahlâkın ve cana karşı saygının da yükselmesi lâzımdır.

5 — Cezanın süratle tatbiki onun ter. hibi tesirini artırır. Bu bakımdan mu. hakemenin seri bir neticeye varması için idari, inzibatî, adli sahadaki eksik. lerimizi bir an evvel tamamlamalıyız.

6 — Memleketimizde katle sebebiyet veren motifler üzerinde ilmi incelemeler yapmak ve katil temayüllerle devamlı surette mücadele etmek lâzımdır.

7 — İşsizlik ve tembellekle mücadele lâzımdır. Büyük şehirlerde işsiz veya an cak mevsim mevsim iş bulabilen bir köylü yığınını toplanmasına mâni ol. malıyız. Bunları teşvak sahibi yapmak ve ziraate başlamak faydalıdır.

8 — Fakat bütün bu tedbirleri alırken adil bir eide keskin bir kühem hayat veren tesirle daha fazla feyizlenelim.

Sanayiciler askerlerimize kışlık hediye için dün toplandılar

Dün milli sanayi birliğinde, birlik reisi Doktor Halit Sezer'in re. isliğinde bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda birlik idare heyeti azal. larile birlikte şehrimiz sanayicilerin den bazı zevat da bulunmuştur. Top. lantıda, askerlerimize yapılacak olan kışlık hediye hakkında görüş. lülmüş ve her grup müesssili, ken. di sahahlarında nasıl yardım yapıla. bileceğini bildirmiştir. Yardım ko. mitesi birer liste hazırlamıştır. Bu listelere göre bugünden itibaren fa. aliyete geçecek ve yardım işinin ki. sa bir zamanda tamamlanmasına çalışılacaktır.

Mekteplerde ziraat dersleri aybaşıda başlıyor

Okullarda ziraat bilgilerin talebe. ye ne şekilde öğretileceği hakkında Maarif Vekilliğince yeni bir mü. redat programı hazırlanarak alâka. darlara bildirilmiştir.

Bu programa göre ilk ve orta öğ. retim müesseselerinde önümüzdeki ay başından itibaren ziraat dersle. ri tedrisatına başlanacaktır. Müta. hassis öğretmenler tarafından oku. tulacak bu derslerde bilhassa umu. mi ziraat bilgileri, Türkiye'nin jeo. lojik durumu ve muhtelif mıntaka. lara göre ziraat istihlalât esaslı bir şekilde öğretilecek ve ameli tecrü. beler yapılacaktır. Okulların talebe. ri müsaîd olduğu takdirde talebe. ye buralarda ziraat tecrübeleri yaptırı. lacaktır. Bahçeleri olmyan okullar en yakın sahalardan istifade edecek lerdir.

Halkevlerinin 10 uncu yıldönümü

(Başarafi 1 inci sayfada)

Bundan sonra her halkevi hazı. ladığı programı tatbik edecek, kon. feranslar ve müsamereler verilecek. tir. Halkevlerinin kuruluşunun 10 uncu yıldönümü münasebetile yarın ve Cumartesi günü bütün o. kullarda, mekteb idarelerinin uy. gun göreceği bir saatte birer konfe. rans verilerek halkevlerinin gaye. leri vazifeleri, yapmış oldukları ve yapacakları hizmetleri talebe. ye anlatılacaktır. Eminönü Halkevinin Nuruosmaniye camii içerisindeki çini fabrikasının bulunduğu yerde tesis ettiği kurtarma ve iş bulma yurdunun açılış töreni de Halkeve. rinin yıldönümü günü yapılacaktır.

BELFAM

nedir?

Size bütün bir güzellik dünyası yaratan hiç bir kremle mukayese edilemeyecek yepyeni bir taravet eksiridir.

Evlâdlık almak isteyenlere

Dün idarehanemizde elinde ve kuca. ğında iki çocuk olduğu halde fakir bir kadın geldi. Anasız ve babasız kalmış bu iki çocuğu ölmekten kurtararak alıp bakmış çöpçüdü, hamallık yapıp ek. meklerini çıkarmış, fakat bugün iş bu. lamadığı için bunları evlâdlık olarak vermek istiyor. Çocuklardan biri 5, diğeri de 7 yaşındadır, ikisi de eğlândir. Bun. ları evlâdlık olarak almak isteyenler Si. livrikapıda Balâtekte sokak 43 numara. da bulunan ve Arnavud Hanife adile a. nılan bu kadına müracaat edebilirler.

İstanbul Belediyesi
Şehir Tiyatrosu
Tepebaşı dram kısmında
Bu akşam saat 20.30 da
RÜZGAR ESİNCE

İstiklâl caddesi komedi kısmında
BİR MUHASİB ARANIYOR

Cok kıymetli tek taş bir Pırlanta yüzük satılıyor.

Maruf bir alieye aid on iki karatlık tek taş kıymetli bir pırlanta yüzük 19/2/942 Perşembe günü saat on dörtte Sandal Be. desteninde Belediye Mücevherat salonunda açık arttırma ile satılacaktır. Mücevherat meraklıları ve iyi bir iş yapmak isteyenler için büyük fırsattır.

Bronşitlere KATRAN HAKKI EKREM

Selimiye askerlik dairesi başkanlığından:

Selimiye askerlik dairesine ilâk Kadıköy, Fşküdar, Beykoz, Kartal, Şile, Adalar askerlik şubeleri her sene Haziran ayında yapılan emekli ve yedek subayların yoklamasına bu sene 15 Şubat başlangıç 15 Martta nihayet verilecektir.

Her gün ve her saat yoklama yapılacağından İstanbul içindeki subayların bizzat şubeye müracaatları, haricte bulunanların yeni adresleriyle birlikte son durumlarını bulduğu yerin şubesine veya taahhüdü mektubla doğruca şubelerine bildirmeleri rica olunur. (2161-2361)

Beykoz Askerlik Şubesinden:

1 — 313 ilâ 333 dahil ihtiyat eratın yoklamasına başlanmıştır. Bu doğum. luların hangi gün yoklamaya gelecekleri aşağıda yazılıdır. Yoklamaya gelecek ihtiyat erat nüfus cüzdanları, terhis vesikası ve ihtisas olanlar ihtisas vesikalarını ve ikametgâhlarını gösterir vesikalarla birlikte müracaat edeceklerdir.

Günler	Doğumlar
23 Şubat 942 Pazartesi	313 ilâ 316
24 Şubat 942 Salı	317 ilâ 320
25 Şubat 942 Çarşamba	321 ilâ 324
26 Şubat 942 Perşembe	325 ilâ 328
27 Şubat 942 Cuma	329 ilâ 331
28 Şubat 942 Cumartesi	332 ilâ 333

«2516»

Belediye Sular İdaresinden:

İdareme lüzumu olan matbu evrak ve defterler kapalı zarfla münakaşaya konulmuştur.

1 — Eksiltmeye girmek isteyenler idareme Levazım Şefliğine müracaatla parasız olarak şartnameyi alabilir ve nümuneyi görebilirler.

2 — Talbler teklif zarfların 24 Şubat 1942 Çarşamba günü saat 12 ye kadar Taksimdeki idare merkezinde Muamelât Şefliğine vermelidir. Bu saat. ten sonra getirilecek zarflar kabul edilmeyecektir. «2425»

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 14 Şubat 1942 vaziyeti

AKTİF

	Lira	Lira
Kasa:		
Altın: Safi kilogram 72.605.866	Lira 103.125.959.59	
Banot	> 7.965.341.50	
Ufaklık	> 851.318.88	110.942.519.97
Dahildeki muhabirler:		
Türk lirası	> 55.209.73	55.209.73
Haricteki muhabirler:		
Altın: Safi kilogram 11.278.972	Lira 15.863.510.04	
Altına tahvill kabul serbest dövizler	> —	
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri	> 66.602.878.28	82.466.382.92
Hazine tahvilleri:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	Lira 158.748.563.—	
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfi kanun Hazine tarafından vaki tediyat	> 22.227.905.—	136.520.658.—
Senedat Cüzdanı:		
Ticari Senetler	Lira 324.401.568.39	324.401.568.39
Esham ve tahvillât cüzdanı:		
(Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı)	Lira 45.501.881.93	
(tahvillât (İtibari kıymetle))	> 8.996.454.71	54.498.336.64
(Serbest Esham ve Tahvillât:)		
Avanslar:		
Altın ve döviz üzerine avans	Lira 4.906.19	
Tahvillât üzerine avans	> 7.808.690.—	
Hazineye kusa vâdeli avans	> —	
Hazineye 3550 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	> 167.500.000.—	175.313.596.19
Hissedarlar:	> 4.500.000.—	4.500.000.—
Muhtelif:	> 10.602.205.52	10.602.205.52
Yekün		899.300.483.36

PASİF

	Lira	Lira
Sermaye		Lira 15.000.000.—
İhtiyat akçesi:		
Adi ve fevkalâde	Lira 7.822.019.15	
Husulî	> 6.000.000.—	13.822.019.15
Tedavüldeki banknotlar:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanununun 6-8 inci maddelerine tevfi kanun Hazine tarafından vaki tediyat	> 22.227.905.—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyedi	Lira 136.520.658.—	
Karşılığı tamamen siltın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	> 17.000.000.—	
Reeskont mukabil ilâveten tedavüle vazedilen	> 260.500.000.—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabil 3903 No. lu kanun mucibince ilâveten tedavüle vaze. dilem	> 115.000.000.—	529.020.658.—
MEVDUAT:		
Türk Lirası	Lira 101.032.668.86	
Altın: Safi kilogram 877.150	> 1.233.782.03	102.266.448.89
3550 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabil tevdi olu. nan altınlar:		
Safi kilogram 55.541.930	> 78.124.167.90	78.124.167.90
Döviz Taahhüdât:		
Altına tahvill kabul dövizler	Lira —	
Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri	> 23.656.048.27	23.656.048.27
Muhtelif	> 137.411.141.15	137.411.141.15
Yekün		899.300.483.36

4 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 altın üzerine avans % 3